

Naročnina mesečno
25 Din. za inosene-
stvo 40 Din. za
deležna izdaja ce-
loletne 96 Din. za
inoseneštvo 120 Din.

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/IH

SCOVENEC

Telefoni zredalitva: dnevna služba 2050 — nočna 2064, 2066 in 2070

Izhaja vsak dan sjetravaj, nasen ponudilka in dneva po prazniku

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.549 za inosene-
stvo; Sarajevo št. 7563
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2099

Slovanska ideja

V zadnjih desetletjih se je bolj kakor kdaj prej pokazalo, da je za sreco in blagostanje človeštva potrebno sodelovanje vseh članov velike mednarodne družine. V velikem okviru mednarodne človeške družine pa vprav Slovane in slovenske države veže toliko skupnih interesov, da imajo še posebne razloge za tešnje stike in za bratsko zajemnost.

Pred nekoliko desetletji so se slovanski narodi toliko bolj zanimali in vnmeli za slovansko vzajemnost, kolikor bolj so čutili, da jim je za uresničenje njihovih teženj potrebna pomoč drugih Slovanov. Ko pa so se z nstanovitvijo novih slovenskih držav nekatere teh teženj vsaj deloma uresničile, se je v mnogih ohladila vmena za slovansko vzajemnost. Za mnoge je pač mikavnejne, hreneti po oddaljenih ciljih, kakor pa gledati dejansko življenjsko uresničenje takih teženj. Človeške tvorbe imajo namreč svoje slabosti in pomanjkljivosti in ne dosegajo idealov.

Vendar ideja slovanske vzajemnosti ni tako sanjarska, da bi se mogla po delnem uresničenju že razbliniti v dolgočasno meglo. Ne bilo bi pametno, če bi zaradi sene, ki jih imata vsaka človeška resničnost, že zmetali lepo idejo samo.

Ideja slovanske vzajemnosti ima svoje trajne vrednote. Še vedno je vredno in potrebno, da jo gojimo, gojimo vprav zato, ker je z delnim uresničenjem slovenskih teženj postala bolj realna in nič manj potrebna. Slovancem je nujno potrebna neka vzajemnost, da bodo mogli svoje novejše pridobitve ohraniti, izpopolniti in jim dati trajno sposobnost za življenje in rast.

Nove slovenske države res vpoštevajo vemočnost slovanske vzajemnosti in rade z državnimi sredstvi pospešujejo gojitev slovanske vzajemnosti, slovenskih kulturnih in gospodarskih stikov.

Kakor je češki narod v preteklih desetletjih z največjim ognjem gojil slovan, idejo, tako se sedanja Češkoslovaška republika trudi, da bi imela prvenstvo v pospeševanju kulturnih in gospodarskih medslovanskih stikov. Z bogatimi sredstvi je v Pragi organizirala in z državno podporo vzdržuje Slovenski ustav (zavod) kot glavno ognjišče za pospeševanje slovenskih stikov. Do zadnjih let je velikoduso podpirala razne slovenske prireditve na čeških tleh; celo čisto katoliškim in cerkvenim prireditvam te vrste ni odrekala podpore, ker je pravilno ocenjevala njihovo važnost za ugled in korist Češkoslovaške republike. Poljaki so bili pred desetletji zarađeni žalostnih zgodovinskih spominov in prepirov malo dozvani za ideje slovenske vzajemnosti. Ko pa so po mnogih žrtvah obnovili svojo državno samostojnost, so po trenzem presojarju dejanskega položaja začeli bolj ceniti slovenske stike in slovensko vzajemnost. Stevilo poljskih prijateljev slovenske vzajemnosti razveseljivo narašča. Poljska država rada podpira razna društva in lige za kulturno in gospodarsko slovensko vzajemnost. Med Jugoslovani je bila ideja slovenske vzajemnosti že v prejšnjem stoletju posebno močna in živahnja. Zato je v Jugoslaviji še vedno mnogo zvestih učencev velikih jugoslovenskih borec za slovensko vzajemnost.

Slovanska vzajemnost torej ni zastarela ideja iz dobe slovenske romantične, marveč še vedno živi in vprav v sedanji dobi dobiva konkretno obliko in stvarne podlagi. Slovenska vzajemnost se zopet oživila in prenavlja. Prenovljena ideja slovenske vzajemnosti ne zajema življenja iz sanjave slovenske romantične, marveč iz neizprosne realnosti slovenskih držav in narodov, ne iz poganskogomovane narodne ekskluzivnosti, marveč iz vsečloveške vzajemnosti in iz prenovljene krščanske občestvenosti.

Po tolikih prevratih in težavnih križah človeštva vedno bolj uvideva, kako pogubno vpliva zanemarjanje krščanskih tradicij in odpad od krščanskih načel v življenju in teoriji. Ne da se več tajti, da je velik del socialne bude in gospodarske krize posledica odpada od krščanskih načel. Zato se zopet zbuja neko domotožje po krščanskem družbenem redu in izvajaju krščanskih načel na socialnem in gospodarskem polju. Poleg gospodarske in socialne krize pa vprav načinnost vprašanje povzroča največ pretesov in skrbi. Zato ni drugo rešitev, kakor vpoštevanje krščanskih idej v urejevanju mednarodnih odnosov. To velja še posebej za Slovance.

Med Slovani je vprav versko in obredno vprašanje povzročilo mnogo razdorov, prepadov in nesporazumljivosti. A usodna zmota bi bila, ako bi zaradi tega hoteli novo slovensko vzajemnost graditi brez ozira na krščanske ideje, na varljivih načelih brezverstva in vodenega verskega indiferentizma. Ne varajmo se in ne pozabimo, da ima pravilno in globlje pojmovanje krščanskih idej neprecenljivo združevalno in življenjsko moč. Pravilno je, da novo slovensko vzajemnost gradimo na podlagi realnih kulturnih, gospodarskih in političnih stikov. A vse to bi bilo enostransko in pre malo skladno s slovenskim duhom, ako bi prezrli združjujoče sile krščanskih idej in duha prenovljene krščanske občestvenosti. Zato je pravilno in nujno potrebno, da gojimo slovensko vzajemnost tudi od te strani in v tej smeri: Slovenska je bila že priča take slovenske manifestacije v luči krščanskih idej, ko je leta

Francoski zunanjji minister Barthou v Varšavi

Prijateljstvo, ki ni minulo

Pripravlja se senzacionalen vstop Rusije v aktivno evropsko politiko

Varšava, 23. aprila.

Dolgo pričakovani dogodek: francoski zunanjji minister je prisel po 15 letih obstoja neodvisne Poljske v njeno prestolico. Ko smo ga čakali na kolodvoru in ko smo ga včeraj popoldne spremljali od kolodvora na francosko veleposlaništvo, se nismo mogli ubraniti vtišu, da bi bil rad ves ta ogromni poljski narod zavrsikal veselja in dal tako duška stoletnemu prijateljstvu, ki je držalo v najtemnejših dneh zgodovine in premagalo najbolj tragična razdobja, toda veselje je nekoliko zadrževalo nekaj uradna rezerviranost, ki se ji je v strogi disciplini podvrglo tudi ljudstvo. Imeli smo občutek, kot da prihaja mož po svojo lepo ženo, ki se je vsled malih domaćih prepričkov zjedila in zbežala nazaj na svoj stari dom. Mož je bil malo čuti, da je užajen, ga bo pa vtem, ko se bo malo ponikal pred njo, tem raju inela... Barthou sam je moral imeti ta občutek, saj je danes, ko na to sprejemlja, v svojem dolgem razgovoru z nami in s prekanjem nasmehom okrog ustnega rekel: Morda sem res že star oženjen mož, toda otrok pa nisem, to lahko povem.

Inozemski tisk je pisaril o strašnih razočaranjih, ki jih je rodila Varšava, tudi domači tisk je pisal zdrage težne silno posneno in samozavestno, češ, da bo treba tega in enega, da se vzpostavi ravnotežje v odnosa z Francijo, a kdo pozna zgodovino, kdo posebno pozna politične nujnosti našega razdobia, je vedel, da se ne bo zgodilo ničesar senzacionalnega, ampak da bo izbruhnilo zopet na dan dolgo umetno zatajeno prijateljstvo do stare in v veselju ter v žalosti zveste Francije in da bo Barthou popeljal domov svojo lepo, sedaj zopet vso ljubečo ženo, ki bo povrhu še trdno obečala, da bo sedaj pridna.

Od 1921-1934

Mnogo se je od takrat spremeno

Pustimo na strani popisovanje čuvstev in poglejmo, kaj je dal varšavski obisk. Odkar sta L. 1921 Poljska in Francija sklenili prijateljstvo in podpisali zavezniško pogodbo, se je v Evropi mnogo spremeno. Francija je šla skoz roke raznih vlad, med katerimi serija levicarskih od Herriotove do Daladierove in Boncourjeve ni bila najbolj srečna. Storile so mnogo grehov. Framasonska usmerjenost jih je odvajala proč od katoliške Poljske, ki so jo zanemarili in omalovaževali. Sklenili so lokarski pakt, ne da bi bili pri tem mislili tudi na varnost poljske meje napram Nemčiji. Vodili so razorožitvena pogajanja, kot da bi Poljske nikjer ne bilo. Skušali so z Mussolinijem in MacDonaldom ustvariti v Evropi neke vrste komisariatov, ki naj bi nadzirale male, poredne države, med katerimi so mislili tudi Poljsko. Rezali in parali so po Podonavju, kakor da bi Poljska ne segala do Karpatov in tako bolj kot Nemčija ali Italija imela svoje interese v Podonavju.

Lastna pota Poljske

Ti grehi francoskih levicarskih vlad so na Poljskem vzbudili odpor, odpor naroda, ki je po svoji naravni biti ponosen, ki mu je krvava in junaška proslofi dala samozavest, kot jo ima le malo narodov v Evropi. Poleg tega se je Poljska zavedla, da ima 33 miljonov ljudi, zdravljih ljudi, ki jih bo v par desetletjih 40. Dobro se spominjam, ko je po tistem nesrečnem sklepanju pakta štirih neki vidni državnik izjavil v tukajnjem parlamentu, »da Poljska nikako nima namena služiti kot štit za obrambo katerihkoli interesov, ampak hoče braniti v prvi vrsti in najprej le same sebe.« To je bilo jasno povedano in dobro povedano. Kaj bodo drugi razpolagali z njo, da s tem iščejo le svoje koristi. Za druge je toliko, kolikor store drugi z nas. To je sijajno geslo ponosnih narodov v mednarodni politiki. Od 1921 pa do 1934 se je Poljska razvila v velesilo in če tega pred 13 leti ni mogla poudariti, je letos dobila sredstva, da to podčrpi. Poljska ni »del politike kakšne velesile«, ampak je samostojna enota, s katero se mora velesilo pogovarjati kot z enakopravno.

Samostojnost je Poljska pokazala, to je res,

1930 v Ljubljani zboroval kongres slovenske katoliške akademiske mladine in intelligence. To delo se je nadaljevalo na podobnih kongresih v Bratislavji in Zagrebu. Da bi ta ideja slovenske vzajemnosti imela svoje stalno ognjišče, zato se je v Ljubljani osnoval »Slovenski klub«, ki je sodeloval pri omenjenih manifestacijah slovenske ideje in ki te dni zopet stopa pred širše občinstvo. Vsi vemo in čutimo, da razmene niso ugodne za razmah teh teženj. A prav zato je tem bolj koristno in potrebno, da nam ogenj na tem ognjišču slovenske in krščanske ideje ne ugasne. Dr. G.

na učinkovit, čeravno na nemalo zamotan način. Sla je svoja pota v odnosa do Rusije in je hotela to prijateljstvo pridržati nekako sama zase. Saj je znano, kako se je lani, ko so v Londonu podpisovali nenapadne pakte med Rusijo in Malo zvezo, ponosno izločila iz tega kroga in svoj podpis na pogodbi med Rusijo in Malo zvezo odklonila, kakor je odklonila vsako razširjenje svojega lastnega sporazuma na svojo zaveznično Francijo. Sla je svoja pota v vprašanju Nemčije. Nikdo ni pričakoval tako hitrega sporazuma s Hitlerjem in to ravno v času, ko je Alfred Rosenberg razvijal svoje načrte o germanskom pohodu proti Ukrajini. Svoja pota je šla tudi v Podonavju. Kljubovalno se je nagnila proti Italiji, ki jo je nekoliko preje užalila, trmoljavo je iskala stikov z Madjari, pri tem pa se skrbno ogibala vsakih stikov, razen čisto kulturnih, z Malo zvezo, da ne govorimo o Češkoslovaški, s katero se je odkrito skregala. Hodila je svoja pota tudi v vprašanju razročitve in dala s tem povoda Nemcem, da so napovedovali, da je »že zapustila blok držav,

ki se zavzemajo za obstoječi red (Frankfurter Zeitung) in da je pristala na neomejeno svobodo oboroževanja Nemčije.

Kaj je našel Barthou v Varšavi

Ko je torej francoski zunanjji minister Barthou izstopil na varšavskem kolodvoru, je našel užaljeno zavezničko, ki je v tej sivoj, še enkrat ponovimo, deloma upravičeni užaljenosti napravila nekaj korakov, ki niso bili vsekozi dobro premisljeni in so zaginali velike valove po vsej Evropi. Našel je zavezničko, ki je zvezno sicer še držala, toda čestokrat vlekla v drugo smer, kot njena francoska zaveznička. Našel je prijateljico, ki Franciji zadnja leta nikjer, a prav nikjer ni več sledila. Kot rečeno, to ni oček, kajti kdo naj bi bil sledil Daladierom in Boncourjem, ki so z vezanimi očmi in dvignjenimi rokami drveli v temno noč avantur. Našel je dejstva, ki za obojestranske interese niso bila ugodna.

Glavna nesoglasja odstranjena

Kot parameter mož, vajan državnih poslov in zraščena s francoskimi tradicijami, je Barthou pravilno razbral iz obstoječih neprijetnih dejstev, da je Poljska hodiila svoja pota v prvi vrsti tudi zaradi tega, da bi francosko vlado prisilila do pravega razumevanja njenih interesov. Torej frankofilska politika v pravem pomenu besede, s pridržkom, da avanturistični skoki Boncourjev teh črti ne odgovarjajo. In kot spretjen diplomat ter pravčno čuteči politik tega ni samo opazil, ampak takoj dal razumeti, da hoče krvicte popraviti. Ena njegovih prvih besed je bila: Poljska je velesila ter je kot takšna vstopila v Evropo, kjer zahteva zase enakopravnost z ostalimi velesilami v vseh vprašanjih, ki Evropi tičejo. Led je bil prebit. Drugo se je razvzeljalo samo od sebe.

Politični kruh držav, ki so našle svobodo v krvi svetovne vojne

Sicer pa ni treba misliti, da je Barthou prišel kot kakšen berač, ne, prišel je kot zastopnik Francije in kot govornik one politične zamsli, ki je tudi za Poljsko edino odresilna, namreč, da so obstoječe meddržavne meje nedotakljive in da je treba z vsemi sredstvi zavarovati zakladni mirovnih pogodb, ki so tudi Poljski prinesle svobodo in s katerimi bo padla tudi poljska država, če bi zmagale združene sile, ki proti mirovnim pogodbam rujejo. To je velika politična nujnost, ki veže Francijo in Poljsko mimo vseh prepričkov in vprašanj političnega prestitja, to je politična kruh, brez katerega ni živ.

Izjava nobenemu narodu, ki je izšel osvobojen iz krvi svetovne vojne. Vse drugo so v primeru s to najnajstje le otročarje.

Ruska karta

Poljska naj bo samo neutralna

I razgovorih s poljskimi državniki se mi zdi, da Barthou ni toliko poudarjal potrebe okrepljenje vojaške zveze — češ, tudi Francija bi za silo mogla izhajati brez svojih zaveznic — marveč je sišla sama na to, da se Poljska izjavlja za neutralnost v primeru konflikta z Nemčijo. Samo, da je Poljska neutralna, mi je izjavila francoska politična osebnost, pa je dobro, ker potem bomo črez njo zgradili zopet našo zvezzo z Rusijo, ki je bila opora vsega predvojnega političnega reda. Več ne rabimo. Duhovita poteka, vredna imena francoske diplomacije, kajti Poljska, ki ji stoji na čelu tudi pametni in odločni možje, je dala več, ne samo neutralnost, ampak tudi obnovu in okrepitev stare zvezze. Kaj bi poljska neutralnost, če bi začelo goret v Nemčiji? Barthou, ki ima rad da ljudje rečajo: da im mislijo ne, se je z zadovoljnostjo poslovil od Poljske. Krivice so poravnane, zadostenja so dana, sedaj pa skupno na težavno delo za obrambo svojih hiš proti fronti razreševalcev. Varšavski sestanek je bil potreben, je uspel in Evropo bo imela od njega samo koristi.

Dal Bog, da bi imel tudi dobrih posledic za sodelovanje med Poljsko in slovenskimi državami Male zvezze.

V Parizu so nekaj razočarani

Pariz, 25. aprila. b. Kljub precej optimističnim vestem iz Varšave in lojalnemu poljskemu uradnemu komuniketu, ki poudarja, da ostanejo temelji poljsko-francoske zveze nespremenjeni, se vendar opaža v tukajnjih političnih krogih neko razočaranje. Predvsem se neugodno tolmači dejstvo, da je zunanjji minister Beck še ob času, ko se je francoski zunanjji minister Barthou nahajjal v Varšavi, sprejel nemškega poslanika von Molteka in ga informiral o poteku in rezultatu svojih razgovorov s francoskim zunanjim ministrom. Še bolj neugodno se je sprejela vest, da je varšavska vlada odločno odklonila vsako posredovalno akcijo med Prago in Varšavo. Ta odklonitev varšavske vlade se je izvršila na način, ki ga francoski vladi krogi niso prič

Po nesreči v Kaknju

Nesrečo je povzročil metán - Mrtvih je 127

Kakanj, 26. aprila m. Sedaj se lahko z gospodstvo trdi, da je v rudniku pri zadnji rudarski katastrofi izgubilo življenje 127 rudarjev. Dosej so jih prineslo iz rova 120, 7 pa jih še isčejo. Kakor smo že včeraj poročali, je malo verjetno, da bi reševalna skupina našla teh 7 rudarjev, ker so bili v neposredni bližini eksplozije, ker jih je dobesedno razneslo. Kakani pogaloma dobiva svoje staro obliče rudarskega revirja, vendar pa se še vedno zbirajo v gručah posamezne družine. To so družine onih rudarjev, ki jih še isčejo po rovu. Drugače je delo v rudniku že začelo in sicer v novem rovu, kjer se dnevnno izkopuje 25 vagonov, v normalnem času pa se je izkopal 35 vagonov. Reševalci še vedno delajo v starem rovu in odkopavajo premog in zemljo, da najdejo izginulih 7 tovaršev. Kakor smo že poročali, so reševalna dela zelo težka in počasi napredujejo, ker še vedno nagajajo strupeni plini, ki se širijo po rovu in pa voda, ki je vsled pokvarjenih črpalk ni mogode spraviti iz rova.

Glavna pozornost je sedaj obrnjena na vzroke kakanjske katastrofe. Že prvi dan se je ugotovilo, da so eksplozije povzročile velike količine plina metana, ki so izbruhnile iz premogovnih plasti. Zato komisija predvsem proučuje vprasanje, da bi se ta katastrofa dala preprečiti. Po dosedanjih rezultatih pa se vidi, da katastrofe ni bilo mogoče predvideti, kaj tele preprečiti. Znano je, da se v velikih globinah po premogovnih skladbi nahajajo strupeni plini, ki ob huden pritisku povzročijo steno eksplozijo. Preiskovalna komisija dela naprej in je scono do 11 zasliševala ing. Hrnjčiča, ki bi mogel o tej katastrofi dati najtočnejša pojasnila, ker je vsak dan nadziral rove. Komisija je tega inšenjera smodi že tretjič zaslišala. Poleg tega pa preiskovalna komisija z nekoliko rudarskih strokovnjakov preiskuje rove. Ta komisija pa še ni

mogla priti do kraja eksplozije, ker še ni odstranjena vsa zemlja v rovu. Tudi rudarja Ivana Štoka, ki se je na čudovit način rešil, je hotela komisija večkrat zaslišati. Zdravnik v bolnišnici se na vse načine trudi, da bi mu povrnili zdravje, ker je Štok še vedno omampljen z strupenim plinom in ne more dati nobenih pojasnil. Siromak je zaradi strašne eksplozije najbrže izgubil spomin.

Stevilo mrtvih rudarjev je sedaj ugotovljeno in znaša 127, medtem ko znaša število prizadetih (otroci, žene in starši), ki so jih ponesrečeni rudarji vzdrezali, 700. Najhujše je prizadetih 10 družin, ki so izgubile po več članov. Po veri je našlo smrt pri eksploziji 74 katolikov, 38 muslimanov in 15 pravoslavnih. Rdeči križ še naprej deli hrano nesrečnim družinam, oblasti pa razdeljujejo podporo, ki prihajajo z vseh strani.

Vladna pomoč

Bedno stanje preostalih rodbin ponesrečenih rudarjev je delno ublaženo s tem, da bo večinski poleg dobljenih podpor prejemala tudi dosmrtno pokojnino iz bratovske skladnice, ki bo v mnogih primerih še večja od povprečnega zaslužka dosedanjih skrbnikov. Ker pa so bratovske skladnice že dosedaj obremenjene z raznimi izdatki, bo država po potrebi prispevala toliko, da omogoči take letne dohodke, da bodo blagajne mogle izplačati potrebne pokojnine. Ministrski svet je v tem oziru že pokrenil potrebne korake. Vrh tega je kraljevska vlada po kraljevski banski upravi v Sarajevo podelila kot prvo pomoč rodbinam ponesrečenih delavcev znesek 300.000 Din.

Belgrajske vesti

Belgrad, 25. aprila, m. Z redom Jugoslovanske krone 4. stopnje je odlikovan Josip Kožuh, vpokojeni profesor v Celju. — V oddelku za gradnjo železniških prog je postavljen v 6. pol. skupino Hinko Viščan in sicer pri glavnem ravnateljstvu drž. železnic.

Belgrad, 25. aprila, m. Danes so izrazili zunanjemu ministru Jevtiću sožalje vsled rudarske nesreče še ostali diplomatski zastopniki.

Belgrad, 25. aprila, m. Za binkoštne praznike pridejo semkaj bolgarski književniki, ki vrnejo obisk jugoslovenskim članom Pen-kluba, ki so obiskali Bolgarijo.

Belgrad, 25. aprila, m. Danes popoldne je začel zasedati v ministrstvu za trgovino in industrijo posestovalni odbor za poslopovanje denarnih zavodov. Iz Slovenije prisostvuje dr. Mirko Božič, ravnatelj banovinske branilnice, in dr. Milko Brezigar.

Belgrad, 25. aprila, m. Skupčinski odbor za proučevanje zakonskega osnutka o odpravi fidej-komisa je danes končal svoje delo in sprejel tudi oba rezervirana člena v prvotni obliki, kot jo je predložil skupčinski pravosodni minister Maksimovič. V rezerviranih členih je tudi dolgoča, da gredo vse prenosne takse v državni fiskus, ne da bi se ta delar lahko porabil za kake druge, recimo kulturne svrhe.

Belgrad, 25. aprila, m. Kakor smo že poročali, priridijo 8. maja trboveljski slavki ob pol 9 zvezcer v dvorani Kolarčeve ljudske univerze koncert z izbranim programom. Čisti dobitek, ki je bil prvočno namenjen za siromašne trboveljske otroke, se bo nakazal po sporočilu g. Suligoja, sirotom rudarjev, ki so našli smrt pri rudniški katastrofi v Kaknju pod gesmom: »Trboveljska rudarska deca — kakanski rudarski siroti.«

Zagrebške novice

Slavonski Brod, 25. aprila, c. Nedaleč od Levanskega mesta pri Djakovu so nedavno odkrili zelo bogato ležišče kaolina. Baje je to ležišče eno najbogatejših ležišč v Evropi.

Zagreb, 25. aprila, c. V soboto 28. t. m. ob 11 dopoldne bo odprt 21. mednarodni zagrebški velesejem. Otvoritev hosta prisostvovača trgovinski minister Juraj Demetrovič in minister za gozdove in rudnike dr. Ulmanski.

Strašna družinska žaloigra v Šiški

Oče v navalu duševne zmedenosti umoril svoje tri otroke

Ljubljana, 25. aprila.

Vsi Spodnji Šiški stoji pod vtisom pretresljive družinske žaloigre, ki se je danes v zgodnjih večernih urah odigrala v Gorški ulici. Družinski oče je v navalu duševne zmedenosti segel po nožu in umoril vse tri svoje otroke. V poznih večernih urah smo mogli o strahotnem dogodku izvedeti sledeče:

V prijazni vili v Gorški ulici 11 ob gorenjski progri v Spodnji Šiški je živelka družina Mirka Lodeškeja, poslednega uradnika pri ljubljanski pošti. Z ženo Jožico je imel tri otroke: Darinka, Leo in Mirka. V prvih letih zakona ni ničesar kallio življenja male družinice. V zadnjih par letih pa je možnočno trpel zaradi živelnih bolezni in je bil zadnjič en na bolniškem dopustu. Vendar ni nikde pričakoval, da bi se moglo kdaj zgrediti to, kar se je zgodilo nočjo.

Danes popoldne je žena Jožica, ki je tudi v službi na pošti, odšla v službo in pustila doma moža, njegovo sestro Kristino in vse tri otroke. Ob pol šestih pa je moralna Kristina po opravkih ven. Zaklenila je stanovanje in odnesla ključ nekih stranki v hiši. Kaj se je od tega trenutka dalje zgodilo za zaprtimi vrati stanovanja, najbrž nihče ne bo nikdar ločno vedel. Okrog sedmih se je sestra vrnila domov. Vzela je ključ pri stranki, kjer ga je pustila, in se skupno z mačeho Mirka Lodeškeja našpitala v stanovanje. Odprli sta kuhinjo, kjer se jima je nudil strašen prizor. Na leh je ležala v mlaki krv v globoko zvezavo rano na vrata petletna Lea. Groza ju je tako presunila, da si nista upali naprej v sobo, ker sta zasutili, da ju čaka v sobi še strašnejši prizor. Na njune krike so prihiteli drugi prebivalci hiše, od katerih je eden takoj telefoniral na policijo. Kmalu je prišla na lice mesta politička komisija s policijskim zdravnikom dr. Avramovičem, nadzornikom policijskih agentov g. Močnikom, daktiologom in več policijskimi agenti. Ob času našega poročila izvidničniške še ni končane.

Medtem, ko sta se obe ženski še mudili v kuhinji, sta že vedeli, kdo je izvrnil grozno dejanje. Vedeli sta tudi, da se morilce nahaja v sosednji sobi. Nista si pa upali vanjo. Medtem se je nesrečni oče, ki je bil še vedno v navalu duševne zmedenosti, v sobi vprito trupel svojih dveh otrok mirno oblekel v žensko obliko, si nataknil plašč svoje sestre in njen klobuk ter se pri zadnjem vhodu izmuznil ven. Pri tem ga je videlo več ljudi, ki pa si niso mislili pri tem nič posebnega. Odsel je naravnost v mestu pred pošto, kjer je počakal svojo ženo. Kakor bi se nič ne zgodilo, jo je mirno spremil do doma. Prišla sta v stanovanje tik za policijsko komisijo. Nekdo od sosedov je pokazal policijskim agentom na moža, čes: ta je. Agenti so ga takoj prijeli. Pri tem je še vprašal ženo, čemu ga neki hočejo prijeti. Žena ga je v prvem trenotku potolažila, potem pa ji je ob pogledu na številne ljudi, ki so se zbrali na prizorišču, blismila v glavi strašna misel. Zakričala je, nakar so takoj priskočili sosedje in jo odvedli. Njenega moža pa so takoj odpeljali na policijo.

Kako se je izvrnila grozna žaloigra, zankrat se ne moremo vedeti. Vsi trije otroci, 7 letna Darinka, 5 letna Lea in 2 letni Mirko, so mrtvi. Vsi imajo grozne rane na vrata. Čudno je, da ni nihče v hiši slišal kakave kričanja. Vsa žaloigra se je odigrala v polni tišini. Nesrečni morilci se je za svoje dejanje poslužili starega vojaškega noža, ki so ga našli okrvavljenega na leh.

Pred hišo, kjer se je odigral strašni dohodek, je zbrana ob času našega poročila precej množica ljudi, ki čaka na izid političkega izvida, in z grozo komentira precesljivo tragedijo.

V spomin kralju Petru I. Osvoboditelju

Danes je odbor za postavitev spomenika blagopokoj. kralju Petru I. Velikemu Osvoboditelju izdal tale program:

Jugoslovanskemu narodu!

Zgodovina jugoslovanskega naroda od dob, ko se je ustavil v sedanji krajih naše prostrane domovine, pa do danes, je polna velikih dogodkov, silnih poletov in izrednih preizkušenj ter usodnih preobratov.

Ze 12 stoletij naša narodna agodovina je poteklo v plemenski raztepenosti in razcepjnosti naših narodnih sil. Več kot 12 stoletij je bilo izpolnjenih s trpljenjem in nadčloveškimi naporji za ohranitev narodnosti in vere, da se pridobi in ohrani, vrne ali poveča politična neodvisnost. V teh tisočdevstvih letih se ni niti enemu izmed naših velikih vladarjev, niti v najsvetlejših trenutkih naše zgodovinske preteklosti posrečilo osvoboditi in zediniti naše vsega našega jugoslovanskega naroda, temveč niti ne enega samega plemena. Nenaklonjenost usode je šla tako daleč, da nam ni dala narodnega zedinjenja niti v suženjstvu, ker niti takrat nismo robovali enemu samemu tlačitelju, temveč različnim gospodarjem. To nas je prejel v tragični položaj, da smo se celo med seboj uničevali.

Edini izmed naših vladarjev, ki se mu je posrečilo po dolgi, trpljenja polni in tragicni, toda svetli zgodovini izpolnit tisto, kar je bil sen in ideal največjih stvari našega naroda v prošlosti, je bil kralj Peter, Veliki Osvoboditelj, izvoljenec Velikega Pravčnika, obdarovan z izrednimi svojstvi uma, srca in volje. On je uresničil tisto, kar je inspiriralo naše največje pesnike, kar je naivdihovalo naše nacionalne voditelje in mučenike in kar je stoletja in stolječja trpljenje ohranjalo duha in vero našega naroda. Z njegovim prihodom na prestol po dolgih, junaško prestarih izkušnjah in pregnanstvih iz domovine se je odprla nova in najsvetlejša stran v zgodovini Srbije in omogočila njen kasnejši triumf in osvobodilno vlogo.

Ze pri njegovem potovanju skozi Dunaj 1905. ga je srbsko-hrvaško-slovenska akademija mladih navdušeno pozdravila, ne samo kot novega vladarja bratske države, temveč kot prvega jugoslovanskega kralja, kot svojega bodočega državnega poglavara. V vseh jugoslovenskih krajih so prihod kralja Petra v Belgrad občutili instinktivno, kot prihod nacionalnega mesija: vera v narodno vstajenje je nadomema oživila in se silno okreplila.

Pod modro in plamenito vlado kralja Petra se je v kratkem času preporodila Srbija, da je postal sposobna za veliko nacionalno poslanstvo, za herojske napore, ki so po svojem triumfu še celo sodobnim udeležencem bolj zdeli epopeja kakor resnosten. S svojo jekleno voljo in uspešno ustvaritev svojega zgodovinskega poslanstva, z nezlomljivo voljo in vztrajanjem v tej misli ter požrtvovljenoštjo, ki ga je vodila v jarke, da se je boril kot navaden vojak, je vili svoji vojski nečloveških moči in v strahoviti zimi se mu je posrečilo, da je kakor Moses, samo ne v obljubljeno deželo, popeljal čez alanske gore in skale na stotisoč živih okostnjakov, oblečenih v cape in živčnih edinjih še v veri v Njega, ki jih je vodil, in v brezpogojno zmago stvari, za katero se je boril. In ko je bil prisilen, da se s svojimi raznesenjemi in izčrpanimi polki spusti v boj na tuhij tleh, se tedaj ni boril samo za obnovbo Srbije, temveč za osvoboditev in zedinjenje vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev in za ustvaritev naše velike jugoslovenske države.

Opomba: Vsi prispevki za spomenik kralju Petru Velikemu Osvoboditelju v Belgradu naj se poslužijo po Poštni branilnici v Belgradu na naslov:

Odbor za postavitev spomenika kralju Petru Velikemu Osvoboditelju v Belgradu, češkični račun št. 56.837, ali pa s pošto na naslov odborovega blagajnika: Ilija P. Mihajlović, blagajnik od bora, Belgrad, narodna skupščina.

Dve smrtni nesreči v Kokri in na Jezerskem

Kranj, 25. aprila.

Pri padcu na skalo se ubil.

Te dni se je mudil doma na dopustu na Spodnjem Jezerskem 22 letni posestnik sin Albert Robnik, po domače Mošnik. Robnikovo posestvo se nahaja nekoliko od Hudinove gostilne in sicer kakršeli ure stran od ceste nekoliko v hribu. Tik pri cesti pa imajo Robnikovi žago, na kateri stanuje Žagar. Minu zabeleži majhen potok, ki se izliva v Jezerico ter prihaja iz hriba kot hudournik. Robnikov Albert je rad hodil ob prostem času obiskoval žagarja. Tako je prišel z družbo fantov in med 8 in 9 v Jezerskega navzdol do te domače žage. Pri mostičku, ki se nahaja bližu žage, so se fantje ločili. Ostala družba je odšla v hrib na Robnikovo posestvo, dočim je Robnikov sin nameraval oditi v Tupaliče. Pri tem se je rovščarjal s fanti in hotel prekoračiti majhen mostiček, ki je komaj 1 meter vzdignen nad strugo. Ker pa se je bližal mostičku s hrbtom obrnjen proti njemu, je zgrešil brv in vznak padel v strugo. Padec ne bi pomenil zanj nič hudega ter bi bil samo nekoliko moker, če ne bi z glavo zadel na ostro skalo. Potegnili so ga iz vode in odnesli domov.

Zadnje zunanje politične

Poljska bo tudi nadalje vodila svojo politiko

Pariz, 25. aprila, c. Radikalni dnevnik »L'Œuvre« piše, da je Barthourov obisk v Varšavi jasno pokazal, da ima Poljska svoj samostojen politični sistem. Poljska smatra, da je veselila, ki mora prevzeti posredovanje med zapadom in vzhodom. Zato je sklenila pogodbo z Nemčijo, ne more pa še skleniti iste pogodbe s Sovjetsko Rusijo. Francija upa, da Poljska in njen voditelj Piłsudski nikdar ne bosta izrabila poljsko-nemške pogodbe proti Franciji.

Tudi francoska socialistična banka z zadregi

Pariz, 25. aprila, p. Tukajšnja Banque de Coopératives je zašla v velike težkoce. Zadnja dva dni so namreč navalili iz neznanih razlogov njeni vlagatelji k blagajnam in dvignili ogromne vsote. Posledica tega je bila, da je banka ustavila svoja izplačila ter zaprosila vlado za pomoč. Premoženjsko stanje banke še ni znano. O banki bo razpravljala tudi prihodnja seja ministrskega sveta, ki bo odločal o nadaljnjem poslovanju banke in eventualni pomoči vlade za sanacijo. Banka je bila denarna centrala francoskih socialističnih osrednjih zadrug, ki so stale blizu Confederation Generale du Travail.

Drobne vesti

Pariz, 25. aprila, AA. Finančni minister kategorično demantira, da bi francoska vlada pripravljala razpis novega posojila.

Desetletnica zagrebške „Danice“

Praznik slovenskega katoliškega dijaštva

V nedeljo dne 22. t. m. je zagrebško JAKD »Danica« proslavilo svojo desetletnico. Tiho, skromno, dejal bi skoraj neopaženo. Toda, cilj, ki si ga je zastavila na proslavi, gostje in potek slavnostnega občnega zborna so žive priče in dokazi njenega dela. »Danica« se je na desetletnico obstoja pripravila, dostenjno jo tudi proslavila.

S prvim vlakom zjutraj so prispevali gostje iz Ljubljane, s svojim voditeljem gosp. prof. dr. Erlichom. Prisrčen je bil sprejem, saj so prišli ljubljanski akademiki proslavljati društveno 10-letnico zagrebških tovarisišč.

Tesna, pretesna je bila cerkev sv. Roka, kjer »Boga po slovensko molimo«. Odzvali so se povabljeni, prišli so naši katoliški študentje. Ob 9 jih je govoril na maševal prof. dr. Erlich. Tehten in značilen je bil njegov govor za naše delo, za delo katoliškega akademika na univerzi. Med mašo je šla večina »Dančarjev« k sv. obhajilu, ob ti pa je otvoril tov. predsednik V. Sunčič v »Dečjem domu« na Pejaševičevem trgu.

Slavnostni občni zbor,

pozdravil vodjo slov. katoliških akademikov, g. dr. L. Erličha, zastopnika Hrvatskega katoliškega društva iz Zagreba: »Domagoj«, gosp. Mortigijijo, predsed. JAKD »Zarje Gorenjaka« iz Ljubljane, predsed. ljubljanske »Danice« g. Jenka, zastopnika »Dajaške zvezze« g. Roegerja in pa ponos naših katoliških delež JAKD »Savico« oz. njen predsednik tov. Slaparjevo. Nadalje je pozdravil našega prvega starešino gosp. dr. Sedeja, starešine: Težaka, dr. Marjetič in dr. Klemencia, ki je zastopal pravos. društvo.

Po formalnem čitanju zapisnika občnega zborna iz l. 1924 je govoril dr. Sedej, prvi starešina. Iz govora dr. Sedeja posnemamo glavne črte zgodovine zagrebške »Danice«:

Ko je bil slovenski živelj odklonil z avstrijskih univerz, v glavnem z dunajske in grške, se je obrnil v Zagreb. Leta 1919-20 so prišle v Zagreb stare hiše, bradate in veličastne, velika večina Slovencev. Veliko število teh se je včlanilo pred vojno in takoj po njej v Hrvatsko katol. društvo »Domagoj« in so igrali v njem zelo važno vlogo in zavzemali vodilna mesta. Sedanj starešina dr. Marjetič je temu društvu okoli leta 1920 celo predsedoval, v polno zadovoljnost vseh.

Slovenski študentje pa so leta 1922 ustavili lastno društvo.

Utemeljili so svoj izstop iz »Domagoja« in ustanovitev svojega društva v glavnem z ustanovitvijo JAKD »Triglav«, kamor je šlo precej slovenskih kat. študentov in se potem usmerili drugam. Slovenci so šli iz »Domagoja« z geslom: »Z Bogom za narode.«

Glavni ustanovitelj »Danice« je bil agronom Hvast Ivan. Dne 14. dec. 1922 se je zbral v prostorih »Braničeva« na Kaptolu številka 3 — 13 fantov, zastopnik ljubljanske »Danice« pa je bil sedanj dr. Čampa, ki je mlademu društvu obljubil iz Ljubljane materijelno in moralno pomoč.

»Padlo je novo seme, da zraste veliko drevo.« Glavna naloga mladega društva je bila skrb za stanovanje in demar — vedno ista, stara pesem.

Vendar pa so bila »Danica« pravila potrjena od oblasti šele leta 1924, torej obhajamo sedaj 10-letnico obstoja »de iure«.

Ko so oblasti priznale Akad. društvo, je smelo obesiti v univerzitetni avli — svojo tablo, to je bil za mlado težko preizkušano društvo svetel dan!

Glavno in najzaslužnejše delo zagrebške »Danice« je v teh treh dejstvih:

1. »Danica« je prva napravila seznam in statistiko vseh zagrebških Slovencev;

2. »Danica« je prva prinesla v Zagreb slovensko odersko življenje, 24. II. 1924 je igrala »Razvalino življenja«;

3. »Danica« je položila temeljni kamen prosvetni organizaciji zagrebških Slovencev.

Kasneje so ustanovili SKAS (Slovensko katoliško akad. starešinstvo), po glavni zaslugbi dr. Marjetiča, izšla pa je ta ideja do »Danice«.

»Danice« moramo biti hvaležni za začetek tega dela, ki je bilo vseskozi pozitivno, poleg tega pa Slovenska akad. društva niso izolacija, pač pa spoj s Hrvatimi.

»Seme je tukaj, že je vzkliklo, nadaljujmo začetno delo, da bo mogočno drevo, s temi sedami je naš prvi starešina dr. Sedej končal svoj govor, ki je navdušil vse in vsakogar.

Na vzpodbudo dr. Klemenca so v počasnosti pok. dr. Fistr, ki je bil za »Danico« izredno zaslužen, navzoči vstali in mu zaklicali: Slava.

Ko so po govoru dr. Sedeja izrekli ljubljanski tovarisišči zahvalne in pozdravne in vzpodbudne besede in ko nam je še duhovni vodja zagrebških Slovencev želel pomoč, na katero se moramo kot krščanski akademici vedno zaneseti, so bila poslana pozdravna pisma: častnemu članu prevzetenemu nadškofu dr. A. B. Jegliču in ljubljanskemu akad. kat. starešinstvu.

I. jugosl. protituberkozni kongres

Za prvi jugoslovanski protituberkozni kongres, ki se vrši v času od 10 do 13. maja 1934 ob enem z zborovanjem zdravnikov-spezialistov za tuberkulozo na Breštovcu, Ljubljani (11., 12. maja) na Topolšici, so bili v začetku aprila razposlani razporedi predavanj kongresa. Obenem so bile razposlane tudi prijavnice za kongres.

Prosimo vse, ki se udeleže kongresa, da nam poslajo prijavnice najkasneje do konca tega tedna. Kdor ni prejel kongresnega programa in prijavnice, naj to takoj zahteva z dopisnicu na kongresno pisarno.

Za udeležence kongresa je zaprosena polovična vožnja, odnosno za državne nameščence četrtninske. Rešitev ministrstva bomo še ta teden javili v časopisu.

Kongresni razporedi v Ljubljani dne 11. in 12. maja se bo vršil v dveh dvoranah: v dvorani Okrožnega urada in Delavske zbornice. V dvorani Okrožnega urada so predavanja medicinsko-kliničnega dela kongresa in so namenjena zdravnikom. Predavanja socialno-higieničnega dela so namenjena na-

Težave slovenskih katoliških akademikov v Zagrebu

Dopoldanska proslava je bila s tem zaključena, nadaljevala se je ob 3 popoldne v isti dvorani. Najprej je bil na programu govor tov. Herforfa, ki ga prinašamo izvleček. Skozi zunanjeno fin besedo jasno veje duh, ki vrla danes med našimi študenti v Zagrebu.

»Tiho, skoraj neopaženo je šla mimo nas 10-letnica zagrebške »Danice«. Dejal bi, da smo po eni strani slovenski študentje v Zagrebu tako skromni. Vendar pa ve oni, ki stvar pravilno razume, da stope za kulismi naše desetletnice popolnoma druge stvari. Ve, da se nam reži v obraz oni fantom sedanosti — kriza. Morda tudi pri študentih kriza, morda materialjelna, morda umska? Ne, umska ni! Saj se mladi duh razvija v vseh dobah enako. Nismo na prav sledil! Kdor pozna razmere v zagrebški »Danice«, mora vedeti, da je smotorno delo, pri katerem mora biti enota za posameznika in posameznik za enoto, nemogoče. Utensjeni smo. Vsak korak nam je nemogoč, bodisi stanovski, bodisi prosvetni.«

Bili so prostori, kjer se je društveno delo in življenje »Danice« krečalo svobodno. To je našlo takoj svež in živ odziv v številnih prosvetnih večerih, predavanjih, dramatičnih prireditvah in slično. Zdaj propada prireditve za prireditvijo, zdaj zastaja delo za delom Krivi nismo tega mi, krive so razmere. — Nihče ne more zaradi tega obsojati »Danice« kot celote ali njenih funkcionarjev. Vsakdo ve — predpostavljam one, ki poznavajo naše razmere — da nam je dramatsko delo nemogoče. Vsakdo, ki ve, kako strogo nam je odmerjen čas, ve, da so predavanja do mala nemogoča. Trkali smo na številna vrata, hodili od

enega do drugega, moledovali, prosili — zmanj. Naš prevzeti nadškof dr. A. B. Jeglič nam je kot skrben oče, ki bedi, pazi in se boji, kako bodo slovenski študentje, kako bo slovenska križela in umrla.

Tovariš! Prepričan pa sem, da zdaj, ko slavi »Danica« 10-letnico svojega obstoja in ob enem tudi največjo moralno in materialno križo, da bodo oni, ki so za to poklicani, spravili našo »Danico« mimo nevarnih ožin v viharjev, da ne bo nasedel naš brod, da bomo spet zaplavali v mirne vode in bo spet sijala nad nami »Zgodnjina Danica« naš simbol.«

Zivo dobrovranje je potrejalo, da so vsi razumeli pomen tega govora in pereče vprašanje »Danice«, najbolj pa sam prof. dr. Erlich, ki je dejal, da je naša glavna naloga naš skupni dom. To naj bi bila skupna naloga vseh Slovencev, ne samo teh, ki so v Zagrebu. O tem se je razširila živahnna debata.

S tako lepimi uspehi v zaključku je bil kronan slavnostni občni zbor »Danice«, ona morda sama ni mislila, da bo baš deseta občnica njenega obstoja zastavila plug in črtalo za tako važno brazdo našega življenja.

Nismo samo potegnili nove brazde, tovariši iz bele Ljubljane, ki ste bili navzoči, in vsi, ki vam je mar naš katoliški pokret, čujte: padlo je same, daj Bog, da bo zrastlo mogočno, močno drevo.

Z zastopnikom HAKD »Domagoja« smo še odločno zavrnili vse marksistične napade in se strnili v tesno sodelovanje z brati Hrvati.

Ob 4.5 je bil slavnostni pop. zbor končan. Spremili smo še tovarišice in tovariša iz Ljubljane, voščili jim »Na svidenje« pri proslavi 40 letnice ljubljanske »Danice« in ostali pri začetku delu, pri katerem nam pomagate vse, da nam bo še Bog pomagal!

Smrtonosni plini v premogovnih rudnikih

Trbovlje v črnih zastavah...

Kaj sodijo trboveljski rudarji o kakanjski nesreči

Trbovlje, 25. aprila.

Strašna nesreča v Kaknju je vzbudila globoko sočutje v naših rudarskih revirjih. Skoro o ničemer drugem ne govorijo ko o veliki nezgodi v Bosni. Posebej še zato, ker je zaposleno v Kaknju tudi več Trboveljanov, ozir. takih, ki so prej tu delali, drugi pa, ki so sedaj tu, so že bili svoj čas tam dol.

Po teh zasebnih vesteh je kraj sam jako lep, v jama pa bi se naš zadnja leta uveljavljalo takozvani »raubnsistem«, to je posbeni način grabljenja po najboljših kosih, ne oziraje se na sistematično izkopavanje premogovnih skladov. Da se pri tem načinu produkcije zancmarjajo varnostne, posebej še ventilacijske naprave, je umiljivo. Naši rudarji so mnenja, da je tak nesreča možna le pri slab izpeljanih prezračevalnih napravah. Pri nas pa je baje v tem oziru dobro urejeno. Tudi rudarske svetilke »zihere« varujejo pred plini, oz. jih naznajajo. Iz varčevalnih razlogov pa te vrste svetilke vedno bolj opuščajo in nadomeščajo z električnimi. Pri TPD imajo take varovalne svetilke vsi pazniki, nekdaj pa so jih imeli

slopih vsi rudarji. Te svetilke pri dušecem plinu pojemanjo in ugasnejo, pri gorljivem plinu ali kakor tu rečejo »brenluft« ali »metan«, kakor ga imenujejo strokovnjaki, pa te svetilke spremenijo barvo plamena in s tem opozarjajo na nevarnost.

Ta zadnji plin, ki je povzročil tudi nesrečo v Kaknju, strašno zmalči človeka, da mrličev ni mogoč spoznati in s strašno silo se potruši vse daleč na okrog, za ljudi pa, ki jih doseže, je vedno smrtonosen. V tukajšnjih rudnikih se radi tvorijo dušljivi plini, ki rudarja omamijo in nahalno uspavajo, da sam ne ve kdaj. Pri tem je rudar izgubljen, če ga ni opozorila svetilka ali pa če ga niso našli tovariši, predno je za vedno zaspal.

Vse tukajšnje prebivalstvo je globoko pretreseno od nesreče v Kaknju in so po prvih vesteh o nezgodi izobesili črne zastave po javnih in zasebnih hišah, posebej rudniških domovin.

G. svetnik Gašparič je izrazil sožalje tuk. župljano po katol. župnem uradu v Kaknju, v aedeljo bo pa ob pol 11 sv. opravilo za žrte kakanjske nesreče.

Prva pravila: »Fanti bi morala kupiti hlače, pa nimam denarja, na up se pa sedaj nikjer ne dobri.« Druga pa pravi: »Jaz pa še enega krompirja danes nimam, ker on pride še v soboto, če ho kaj prinesel, doma je nas pa dvanaest, s čim jih naj nasitim.«

Obe ženski sta že na prvi pogled razvedeni revščino, ki se jima je kazala v obleki in gubah na obrazu.

Ze blizu Leš pa mi pride nasproti močno debela ženska s cigaretom v ustih, vsa pomazana s šminko in pudrom, od nje pa je puhtel v vročini duh najfinješega parfuma — — —

Vtisi iz Bolgarije

se bo začel tudi ribnik polniti, ker drugače bi pač usahnil ter poginile bi tudi ribi.

Šel sem zadnjič iz Prevalja na Leše ter dohitel dve ženski, in ujel sem mimogrede ta-le pogovor:

Prva pravila: »Fanti bi morala kupiti hlače, pa nimam denarja, na up se pa sedaj nikjer ne dobri.«

Druga pa pravi: »Jaz pa še enega krompirja danes nimam, ker on pride še v soboto, če ho kaj prinesel, doma je nas pa dvanaest, s čim jih naj nasitim.«

Obe ženski sta že na prvi pogled razvedeni revščino, ki se jima je kazala v obleki in gubah na obrazu.

Ze blizu Leš pa mi pride nasproti močno debela ženska s cigaretom v ustih, vsa pomazana s šminko in pudrom, od nje pa je puhtel v vročini duh najfinješega parfuma — — —

Zbljanje z bolgarskim narodom je za nas in za vso Jugoslavijo tako važno, da se za pospeševanje priateljstva stikov pripremajo razne kulturne prireditve, se delajo bratski obiski in se snujejo v ta namen pri nas in v Bolgariji posebna društva. Ta namen je imel letoski kongres jugoslovjan, pisateljev (Penklub) v Sofiji. Odličen udeležnik tega kongresa, dr. Fr. Stelé, ki

imata kot priznan poznavalec slovenskega sveta bistro okrožje v slovensko vprašanje in slovenske dežele, bo danes ob 8 zvečer predaval o svojih vtisih iz Bolgarije. Predavanje bo v verandni dvorani hotela Union. Predavatelj bo pokazal lepe barvaste sklopitične slike iz Bolgarije.

Vstop prost. — Po predavanju bo občni zbor »Slovenskega klubca«. Z ozirom na veliko važnost in zanimivost predavanja pričakujemo obilne zanelizbe. Naj bi to predavanje opozorilo na važnost bratskih stikov s sosednjim slovenskim narodom in obenem pozivilo zanimanje za namene »Slovenskega klubca«, ki prireja to predavanje.

— Pri nagnjenju k mašobi, protinu, sladkosečnosti izboljšuje naravnata »Franz-Josefova« grenačica delovanje želodca in črevesa in trajno pospeši prebavo.

Ljubljanske vesti:

Načrti za bodočo Šubičeve cesto

Ljubljana, 25. aprila.

Sedaj, ko so podrlji zidovje na Muzejskem trgu, oziroma ga se podirajo ter bodo v kratkem odstranili tudi staro hišo nasproti muzeja, se bo trg znatno razširil. Namera, da se odpre to zemljišče na trgu, je že stara, pa se dosedaj ni mogla uresničiti. Že pred leti so bili izdelani tudi načrti, kako Muzejski trg olепšati že in okrasiti. Te načrte prično uresničevati že to pomlad. Nekaj drevja, ki raste na novo pridobljenem zemljišču, bodo po načrtu mojstra Plečnika ohranili. Čez ves Muzejski trg pa bodo zasadili dve vrsti dreves, najbrže lip ali platán. Popolnoma pa bodo preurejene tudi evetlične gredne in trate. Po gredah bodo zasadili polno cvetja, tako, da bo postal Muzejski trg eden najlepših ljubljanskih parkov. Valvazorie spomenih ostane zaenkrat tam, kjer je.

V zvezi z razširitvijo Muzejskega trga pa je zopet sproženo vprašanje bodoče Šubičeve ceste, ki bi se razvila iz sedanja Šubičeve ulice. Znan je Plečnikov načrt, da bi se zgradila široka cesta, ki bi imela svoj izhod na Kongresnem trgu ter bi šla po Šubičevi ulici čez železniško progo do Cekinovega.

Rdeči križ kliče in vabi

Ljubljanski pododbor Rdečega križa je razposel te dni položnice svojim članom za plačilo članarine za tekoče leto. Trdno upamo in pričakujemo, da se bodo vsi pozvani odzvali klicu Rdečega križa in čimprej oddali izpolnjene položnice in denar na pošti. Članarina znaša samo 24 Din na leto.

Obračamo se pri tej priliki do plemenitih ljubljanskih meščanov, ki še niso pristopili v krog humanitarnih delavcev v vladno prošnjo, da se čim številne vpisajo v naše društvo. Zahvalejte našo položnico št. 11104. Prijavite svoj pristop po dopisnici ali telefonirajte na št. 3218, da Vas obiše naš tajnik g. Malnaric ter Vam izstavi potrdilo o vplačani članarini.

V solnčnih pomladanskih dnevi moramo zbirati sredstva, s katerimi bomo pomagali lajsati gorje v mrljih in meglenih dnevnih nesreč. Plačilo članarine Rdečemu križu naj Vam bo zavest, da ste storili nekaj lepega in plemenitega. Velika dela usmiljenja je izvršil Rdeči križ v preteklem letu. Nič manjše naloge pa ga ne čakajo v tekocem letu. Svoje vzvišeno zvanje bo pa mogel Rdeči križ le tedaj, ako bo imel trdno oporo v vseh slojih prebivalstva našega mesta.

Pridite k nam vsi in pridružite se nam, ki imate srce in soščute za nesrečo svojega bližnjega. — Dr. Fettich Oton, predsednik.

Naš letošnji zračni promet

1. maja prične tudi iz Ljubljane redni zračni promet z vsemi večjimi centri v državi, s tem pa tudi dobimo dnevno zvezo z vsemi ostalimi evropskimi centri po najkrajši poti. Kakor smo objavili zadnjič, bomo imeli zaenkrat zvezo Ljubljana—Zagreb—Belgrad—Skoplje—Solin, dalje Ljubljana—Sušak, od 1. julija dalje pa tudi dnevno zvezo Ljubljana—Celovec in nazaj. Naknadno nas obvešča »Aeroput Center Ljubljana« še o cenah in olajšavah.

Cene so: Ljubljana—Zagreb 180 Din, Ljubljana—Belgrad 620 Din, Ljubljana—Skoplje 1.020 Din, Ljubljana—Solin 1.270 Din, Ljubljana—Sušak 180 dinarjev, Sušak—Zagreb 250 Din, Ljubljana—Celovec 220 Din.

Pravico na polovino ceno imajo v slučaju, da so mesta prosta, stalno: aktivni častniki in vojurodniki, dalje celokupno vazduhoplovno osobje v rezervi, trikrat letno pa državni uradniki, rezervni častniki in akademiki. Odlet in dolet nazaj se smatra za enkratno izrabo pravice po nizani ceni.

Krite v abonementu t. j. najmanj 4 do 10 voženj imajo 10%, 10 do 15 voženj 20% in nad 15 voženj 30% popusta. Karte za celotno ceno, v kolikor vzame potnik kartu tudi za povratek, imajo 30% popusta na celotno ceno.

Vsek potnik ima pravico vzeti s seboj 15 kg prtljage brezplačno. Vsak kilogram čez to določeno težo stane 1% od cene vozne karte.

Aeroput vrši tudi prevoz paketov in drugih predmetov, ki jih lastniki žele na brzi način dostaviti svojim odjemalcem. Cena po kilogramu znaša 1% vožne cene za posamezne proge.

V vozne cene je učrancvana tudi vožnja z avtobusom družbe iz mesta na letališče in obratno. Odhod avtobusa dnevno k posameznim linijam je:

za let v Zagreb odhaja izpred »Nebotičnika« avtobus ob 8.30 zjutraj, za let na Sušak ob 13.45 popoldne, za let v Celovec odhaja ob 11.45 popoldne.

LJUTOMERSKA IN RADGONSKA

VINA

v sodih in steklenicah

ter svoj priljubljeni

SEKT

nudi

Vinogradniško veleposestvo

in vinske kleti

CLOTAR BOUVIER v GOR. RADGONI

Zastopnik: KAREL FAVAI.

Ljubljana, Celovška cesta 44, istotam

ZALOZNNA KLET IN BUFFET

○ Priorat krščiškega reda opravi v soboto, 28. t. m., ob 6 zjutraj v Krščankah slovenski rekvijem z libero za blagopokojnega p. Hugo Linia Satinaria. Vsi njegovi znanci in prijatelji so užitno vabljeni v tej zadušnici.

○ Emonska cesta in Ilirska ulica. Iz Ilirske ulice nam piše ljubljanski meščan: Dasi je načrt podaljšanja te ulice od Vidovdanske ceste niz dol napravljen, se to podaljšanje ne bo še tako kimalu uresničiti, kakor bi kdo misil, ker so pogoj za to vse trši kakor za regulacijo Emomske ceste.

Ker je stavbni svet tu drag — parcele so po 180 do 200 Din kvadratni meter —, ulica v doglednem času se ne bo zazidala, ker ni kupcev za svet. Dokler pa ta ni do Vidovdanske ceste zazidana in potrebi dve hiši na tej cesti odkupljeni odnosno ekspropriirani, mestna občina gotovo ne bo s podaljšanjem pričela. Ilirska ulica pričenja zdaj s hišo štev. 15, do Vidovdanske ceste se bo moral zgraditi torej ob obeh straneh ulice najmanj še 14 hiš. Ali naj mestna občina zaradi tega podaljšanja v takne v prazni svet in odkup dveh hiš recimo, kar

vega gradu, kjer bo stala nekoč univerza. Sedaj Šubičeva ulica bo sedaj še omejevala v dolžini kakšnih 7 metrov zid vrtu uršulinskega samostana. Morda bo kdaj dosežen sporazum s samostanom, da odstopi del tega vrtu za podaljšanje Šubičeve ulice. Mestna občina bo morala nekoč tudi odkupiti del samostana v Šelenburgovi ulici in ga podreti, tako, da omogoči — nekako pred kazino — dostop Šubičeve ulice do Šelenburgove ulice. Na drugi strani pa se bi Šubičeva ulica nadaljevala čez železniško progo, kjer bo napravljen prelaz, nato pa šla v preki smeri čez tivolski park, kjer bi presekala glavni drevored ter šla nato naravnost do Cekinovega posestva. To bi bila potem nekakšna ljubljanska univerzitetska avenija. Ta cesta bi bila seveda dovolj široka ter ob straneh obsejena z drevjem. Seveda bo poteklo še mnogo vode po Ljubljani, preden bo ta veliki načrt uresničen, vendar pa ni izključeno, da uresničitev doživi še sedanjih mlajših rod Ljubljjančanov. Vsekaror so načrti tu in pri nadaljnem razvoju Ljubljane se bo mestna občina ozirala na to bodočo ljubljansko avenijo.

dva do tri milijone, dočim jo regulacija Emomske ceste stane v najdražjem slučaju 600.000 Din. Promet te ceste je pa vse kaj drugoga, nego Ilirske ulice, ki kaže šele — zazidave! Tako je, pa nič drugače!

○ Podobor Združenja rezervnih oficirjev v Ljubljani izjavlja, da je izstopil iz BOJA na ukaz komisarja Središne uprave z dnem 26. marca 1934 br. 991. Drugih razlogov ni bilo. Podobor je ukaz izvršil, pridržal si je pa pravico prijaviti svoje poslike o njegovih opravitenosti na pristojno mesto. Ob sebi je umevno, da s tem ni prepovedano, da je vsak član podobora individualno član Združenja borcev Jugoslavije. Odbor.

○ Razglasjanje reklamnih napisov. Nekatera podjetja se poslužujejo v zadnjem času raznih reklamnih sredstev, ki so v nasprotju s predpisimi cestno-policijskoga reda. Vsled tega opozarja mestno načelstvo vsa podjetja na to zadevna določila

Mariborske vesti:

250.475 potnikov ocarinjenih

V delovni statistiki mariborske carinarnice je posebno zanimivo poglavje, ki govorja o osebnem carinskem prometu, ki se je razvijal v teku enega leta med 1. aprilom 1933 in 31. marcem 1934 preko Maribora. Iz podatkov je razvidno, da igra Maribor v osebnem obmejnem prometu med vsemi našimi obmejnimi carinskimi postojankami najvažnejšo ulogo. Poleg internega osebnega prometa, pri katerem prihajajo v poštev potniki, ki potujejo v našo državo iz inozemstva ali odhajajo od nas v inozemske države, je Maribor važna prehodna točka tudi za tranzitni potniški promet, ki se vrši iz severnih držav preko našega ozemlja v Italijo. Carinarnica ima opravka z vsemi potniki. V teku enega leta je izvršila pregled 250.475 potnikov, med temi 124.901, ki so pripotovali in 125.574, ki so odpotovali. Plačali so vsi potniki skupno 156.080

○ IV. pedagoški teden priredi od 30. aprila do 5. maja Pedagoška centrala v Mariboru. Teden je namenjen poglibitvi domače vzgoje. Predavanja se bodo vršila vselej ob 20. uri v veliki kazinski dvorani. Na sprednu je: v ponedeljek 30. apr.: dr. L. Poljanec: Svoboda in autoritet v vzgoji. Torek, 1. maja: Matija Senekovič: Otrok in knjiga. Sreda, 2. maja: A. Koprivc: Šport in vzgoja. Četrtek, 3. maja: Josipina Mlinarič: Dekliška vzgoja. Petek, 4. maja: Fran Martinc: Izbrana poklica. Sobota, 5. maja: Gustav Šilih: Nova pota roditeljske vzgoje.

○ Poroke. V mariborskih cerkvah so se zadnje dni poročili: Pust Anton, ključnicačar drž. žel. in Horvat Roza, tkalka. — Indest Friderik, strojni delavec in Praprotnik Marija, kuharica. — Frangež Ivan, tkalec in Vidovič Marija, predica. — Spes Leopold, mesarski mojster in Slane Marija, hči posestnika. — Majhenič Matija, občinski delavec in Vrakko Pavlin, gospodinja. — Filipič Anton, pekovski pomočnik in Sparovec Marija, kmetska hči. — Arschitz Jakob, železn. in Pötzli Lidija, tkalka. — Vidovič Franc, delavec in Dužič Marija, sobrica. — Safarič Frančišek, čevljarski pomočnik in Koran Rozalija, želarska hči. — Ferenc Janez, posetniški sin in Koren Genovefa, želarska hči. — V Marijatem Celju sta se poročila Josip Tscharr, trgovec in Frančiška Kager, zasebnica. — Novoporečenec naše iskrene čestitke!

○ Pri Račah zoper gori. Dober teden je imela okolica Rač mir pred požari, zdaj pa se je zopet začelo. V enem dnevu je gorelo kar na dveh krajin in sicer v Podovi in v Framu. V Podovi je pogorel posestnik Franc Gselman, ki mu je ogenj uničil gospodarsko poslopje ter napravil 20.000 Din škode. Najbrž so začali otroci, ki se so igrali v bližini ter kurili v ogenj. — V Framu pa je nastal požar na hišici malega posestnika Franca Srancerja ter mu upepel bivališče z gospodarskim poslopjem vred. Zgorela je tudi kрма, gospodarsko orodje in živež ter ima nad 30.000 Din škode. Sumijo, da je bila vmes zlobna roka.

○ Cepljenje zoper osepnice. Za mesto Maribor bo vršil mestni fizikal zaščitno cepljenje zoper osepnice od ponedeljka 30. aprila do petka 4. maja t. l. v svojih uradnih prostorih v Frančiškanski ulici 8 v sicer v času od 9 do 11. V navedenem času se vrši cepljenje brezplačno. Cepljeni morajo biti vsi zdravi otroci, ki so bili rojeni v preteklem letu.

○ V Abrahamovej objemu se je znašel stražnik I. razreda g. Cingerl Alojzij. Vremu in splošnemu možu, ki je priljubljen pri tovarših in predstojnikih, iskreno čestitamo ter želimo še dobiti življenjski jubilej.

○ Radijski aparati brez doklad. V goetilinskih obrahnam nameščene radijske aparate z zvočniki je občina obremenjevala z dokladom, kakor vse druge godbene naprave. Na pritožbo lastnikov aparatov je sedaj izdal ministerstvo odlok, da je taka takšna nedopustna ter se ne sme pobirati.

○ Mariborski peki za nočno delo. Savska banovina je izdala prepoved nočnega dela v pekovskih obratih in slično uredbo namerava izdati tudi državske banovine. Združenje pekovskih obrtnikov v Mariboru je na posebnem sestanku sklenilo, naj se prepusti pekovskim obrtnikom v tem pogledu popolna svoboda. Pekovski obrtniki so opozarjali na nevarnost, ki bi pretila v slučaju ukinitev nočnega dela malim pekovskim obratom od velikih industrijskih pekan, ki obratujejo s stroji.

○ Zigosanje sodov. Združenje gospodinj javuje

cestno-policijskoga reda. Za izjemno prekoračenje teh predpisov je potrebno posebno dovoljenje ter vložiti prošnje pri mestnem načelstvu.

○ Nova tlakovarna dela Bleiweise ceste zahajajo, da se zapre za vsak vozni promet poleg že objavljenega sektorja od Gregorčičeve do Erjavčeve ceste tudi nadaljnji sektor od Erjavčeve ceste do Nunske ulice, ki bo od danes naprej za vsak vozni promet zaprt. Isto tako se zapre z današnjim dnem vse tlakovalni del Poljanske ceste, in sicer od Krekovega do Ambroževega trga, ki ostane do preklica za vozni promet zaprt.

○ Barjanska šola. Vedno bolj se manjša na našem barju plast nekdaj slavne ljubljanske šole in zato so vedno redkejši vozovi, ki prihajajo že njo nalozeni v mesto. Danes poseduje še Havptmanca in Crnavca majhen kompleks te žrnec plasti; svoje dni — pred 15 ali 20 leti — pa so se vrstili polni vozovi šote v Koslerjevo pivovarno in na ljubljanski trgu, kjer so si nabavljali zlasti revni sloji za ceneno kurivo.

○ Dva ponesrečenca. V ljubljansko bolnišnico so včeraj pripeljali dva ponesrečenca iz občine Videm-Dobrepolje. Prvi je 25 letni sin posestnika Anton Tisu iz vasi Podtabor. Na levo nogo mu je padel tram ter mu jo zlomil. — Drugi ponesrečenec je 2 letni kajžarjev sin Vencelj Krašovec iz vasi Pri cerkvi. Otrok je padel tako nesrečno, da si je prebil lobanje. Otrokov stanje je resno.

○ Smrtna žrtev nesreč. V torek smo poročali o nesreči 37 letnega žagaria Franca Kneza iz Magolnika nad Litijo. Knez si je v nedeljo ogledoval puško, ki pa se je sprožilo in mu raztrgala roko. Zdravnik so se v bolnišnici trudili, da mu resijo vsaj življenje, če mu ne morejo rešiti roke. Toda Knez je izgubil mnogo krvi, povrh tega pa so mu železni drobci puške najbrže še zastrupili kri. Včeraj v tednu je Knez v budih bolezni.

○ Pumparce, modne blaže, najboljše kupite pri Preskerju, Sv. Petra cesta 14.

Dežne plašče, trenchante, sliperje, Hubertus plašče

nudi v veliki izberi po najnižjih cenah
FR. LUKIĆ, LJUBLJANA, STRITARJEVA ULICA

Toplo spomladansko sonce prebudi marsikatero skrito bolezni, ki se utegne razpasti v težke posledice. Radenska statina več bolezni v kali zaduši. Zato Vam v Vašem interesu toplo priporočamo, da takoj prihnete piti Radensko vodo, ki Vam izbisti kri, izloča sečno kislino in druge telesne strupe. 1. maja pa pride k nam, da se navžite

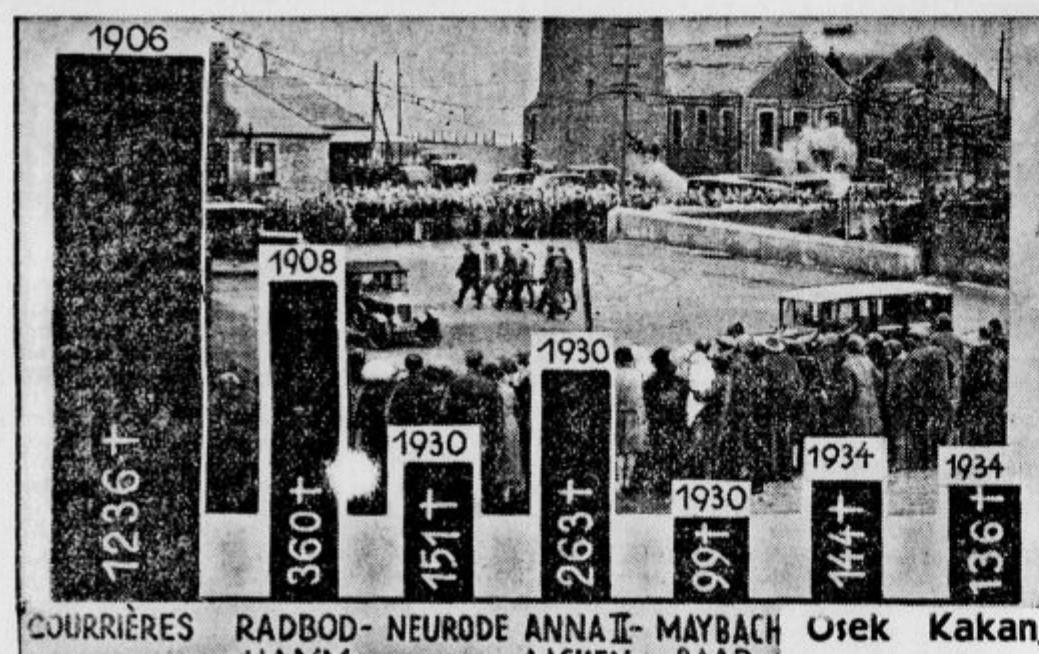

Japonski meč nad vso Kitajsko

Japonci so postali preobrestni. Njihov imperializem nima meje. Japonski poslanik v Washingtonu Saito, je dal listu »Washington-Star« izjavo, ki je presenetila ves svet. Dejal je, da si Japonska pridržuje pravico, da postavi svoj veto proti vsem pogajanjem, ki bi jih Kitajska začela z drugimi državami. Ta pogajanja bo smatrala za čin neprijaznosti nasproti sebi. Vsem pogajanjem Kitajske z drugimi državami hoče prisostvovati tudi Japonska; kajti po mnenju japonske vlade Kitajska sploh nima vlade, ki bi lahko vladala v državi. To dokazujejo strane notranje razmere na Kitajskem. Saito je še razložil, zakaj je bil prisiljen podati to izjavo. Kitajska vlada se pogaja s franco-

skimi bankirji za posojilo. Japonci menijo, da ne bo Kitajska porabila tega posojila za notranjo obnovo, temveč za ofenzivo proti Japoncem, ki jo pripravljajo kitajski generali. Dodal je še, da niso Japonci protestirali proti ameriškim dobavam žita in bombažu Kitajski, čeprav so vedeli, da kitajska vlada na kredit dobavljen blago prodaja in z izkupičkom kupuje orožje in municijo. Japonci tudi vedo, da uporablja Kitajska letala, ki so jih dobavili Američani, prav tako rabi za to letališča, ki so bila zgajena s pomočjo Amerike. Če se bo to ponavljalo, bo japonska vlada poklicala Kitajsko na odgovor.

V boju za obstanek tvega rudar življenje

Rudarske katastrofe v podobi: Naši bralci bodo takoj spoznali smisel slike. Številka nad vsakim stebrom pomeni letnico nesreče, številka na stebri smrtnih žrtev, ime ob stebri pa kraj nesreče. Število smrtno-ponesrečenih rudarjev v Kakanju ni doslej točno ugotovljeno, pač pa navedena številka 136 približno ustreza resnici.

Tri prijateljice v ognjeniku

Tudi za budistem je značilna ona stična mirnost in ravnovesje, ki mora odlikovati vsakega pravega budističnega vernika. »Nobena stvar te ne sme pretresti, to je čarowno geslo, ki omamlja in prevzema vse japonske duše. Ce pa je trpljenje za naravne moći pretežko, če se zdi človeškemu umu nesreča preveč tragilna, tedaj najdeš rešitev v prostovoljni smrti. Zato je razumljivo, da je bilo število samomorov na Japonskem že od nekdaj zelo veliko. V zadnjem letu je zelo prešlo mode, da se smrtni kandidati mečejo v žrelo delujocega ognjenika na otoku Oshima blizu Tokija. Misel o »lepi smrti« je zelo razširjena med čustvenimi Japoni. Tako so se lansko leto vrgle v žrelo tega ognjenika tri prijateljice, učenke višje dekliške šole v Tokiju. Ena med njimi je zapustila celo pesem, v kateri opeva lepo smrt: ta je v tem, da ne ostane za človekom na svetu nič grdega in

ostudnega, ker iz žrela ognjenika ni mogoče potegniti mrtvih trupel. Če hočeš ubežati vsemi grdemu in ostudnemu v življenju, je po naziranju te mlade pesnice prostovoljna smrt največje heroično dejanje. Smrt te deklice pa nam odpira tudi poučen vpogled v razmere japonskega notranjega socialnega in družinskega življenja. Mlada Japonka je zelo zgodaj zgubila mater in s tem v zvezi je počasi obubožala. Da bi preprečili poln propad domačega doma, je oče hotel omožiti hčerko z nekim starejšim, a bogatim možem. Slučajno je deklica slišala pogovor očeta z ženitnim posredovalcem. Silen odpor, ki se je vzbudil proti tej kupčilski zvezzi, je kmalu privadel do sklepa, da si vzame življenje. Neka prijateljica, ki je vedela za njeni nameri, jo je spremila do žrela, kamor se je vrgla mlada nesrečnica. (Fides.)

Pošast ali samo raca?

Vendar izvirna fotografija lochneške pošasti. Vsaj tako poročajo iz Londona. Nekemu londonškemu zdravniku se je posrečilo fotografirati pošast, oziroma vsaj vrat in njeno glavo. Fotografija popolnoma ustreza dosedanjim popisom te nenavadne živali. Gledalec vidi na sliki, da se je jezero ob prihodu počasti zelo vavalovilo.

Dobra volja - najboljši zdravnik

Balzac

Balzac spi. Sumljiv ropot. Vlomilec obdeluje s ponarejenim ključem njegovo blagajno. Balzac se prične na ves glas smejati. Vlomilec prestrašen: »Kdo se smeje tu?« — Balzac: »Kdo se ne bi smejal? V nevarnosti, da boste prav kmalu za omrežjem, se splazite ponosni tu sem in hočete s ponarejenim ključem odpreti blagajno, ko jaz pri belem dnevu in s pravim ključem ne najdem v njej ničesar...«

Naročilo

Potnika Strgulca vpraša prijatelj: »Imaš dosti naročil?« — Danes mi je znanec zaklical na ulici: Pozdravi vse doma! — To je bilo v tem tednu moje prvo naročilo.«

Teta Meta

Teta Meta je umrla. Dušovnik je ob grobu govoril naslednje: »Bila je dobra, pridna gospodinja, ki je vedno skrbela, da sia v družini vladala mir in složnost.«

Stric Ivan se pri teh besedah obrne in reče: »Pojdimo, pojdimo, nismo pri pravem pogrebui.«

Nebesne tajne zvabljajo zemljane

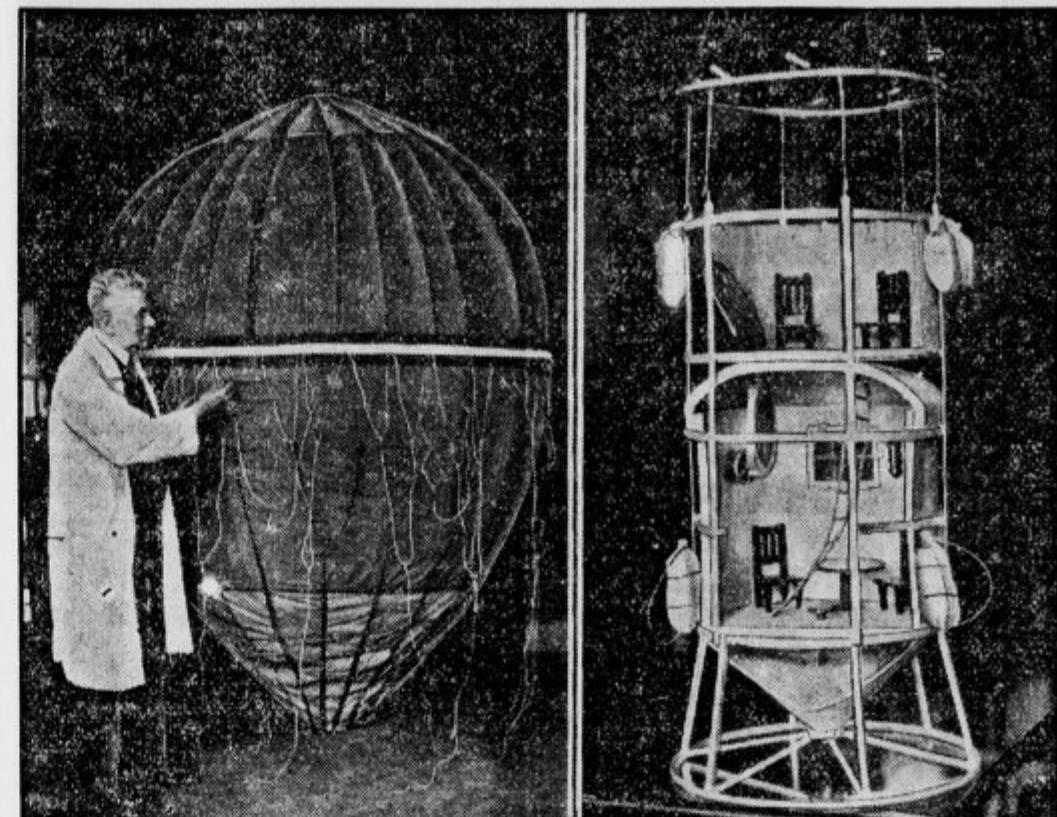
Polkovnik Quoika poleti v stratosfero

Eden najstarejših avstrijskih letalcev in prvi zrakoplovec avstrijske armade, polkovnik Emanuel Quoika bi rad izvršil svoj dolgoletni sen. Polkovnik Quoika se je kot prvi avstrijski letalec l. 1909 dvignil na simmerinski planjavi; zdaj se ne more otresti drzne misli, da bi sam poletel tudi v stratosfero. Emanuel Quoika je že večkrat prosil najrazličnejše osebnosti, da bi mu poskrbelo sredstva za ta polet. Vedno je prejel odgovor, da za podobne poskuse ni denarja.

Polkovnik Quoika se je odločil za samopomoč. Priredil je razstavo v prostorih tvrdine Goldman in Salatsch na Michaelerplatzu. Na tej razstavi vidimo zanimiv model stratosferskega balona, po katerem bi rad polkovnik Quoika zgradil svoj balon. S tem bi rad pobil dosedanje rekorde. Polkovnik je obesil ob vhodu na razstavo tablico, ki poziva mimoideče, naj store svojo državljansko dolžnost in naj darujejo za nov balon. Za balon potrebuje samo 6000 šilingov. Z Dunaja bo prenesel svojo razstavo še v druga avstrijska mesta.

Polkovnik Quoika je sveto prepričan, da bo prekosil dosedanje uspehe. Kákor že rečeno, je sam straten in spretan zrakoplovec. Že l. 1904 je vodil vojaški balon iz Pariza na Dunaj. Njegov balon bo vseboval 27.000 m³ plina in bo največji, kar so jih doslej zgradili. Proti vrhu je oblika njegovega balona okroglasta, proti sredi cilindrasta in proti koncu stožčasta. Ta nenavadna oblika naj bi balonu pomagala v silne višine. Gondolo bo polkovnik zgradil čisto po svojih načrtih in ne bo imela obliko krogla, pač pa bo zgrajena v obliki cilindra. V njej bo prostora za tri letalec. Sam trdi, da bo gondola zapršela v višini 5000 metrov, da bi zmanjšal notranji pritisk. Ta znaša na zemlji 760 mm in v višini 5000 m samo še 400 mm.

Kákor znano, so doslej najvišje vzleteli Rusi, ki so dosegli višino 20.200 metrov. Polkovnik Quoika je prepričan, da bo postavil nov rekord, ki bo za 2000 metrov višji. Bome videli. — Na levi: polkovnik Quoika pred modelom za balon, na desni model dvonadstropne gondole.

Roparji s strojnico proti policiji

Ameriška policija je menila, da ima že v rokah slovitega roparja Dillingerja, ki je v Ameriki znan tudi pod označbo »javni sovražnik Amerike štev. 1« toda žalibog se je njeno veselje tragično končalo. Iz Eagle Riverja namreč poročajo, da je policija obokljila hišo, v kateri se je skrival Dillinger, obdan z drugimi roparji. Dillinger je nenadoma vdrl iz hiše, prebil policijski kordon in zbežal. Pri spopadu so bili štiri policije ubiti.

— Zdaj so znane tudi že področnosti tega spopada. Policija je prejela obvestilo, da se Dillinger skriva v Spider Lakeu. Svoje stanovanje je zabarikadiral in se oborožil s stroj-

nicami. Policeja je tako obkolila reperjevo skrivališče. Najela je tudi 200 delavcev, da bi ji pomagali. Poveljni policije so bili prepričani, da je za Dillingerja odbila zadnja ura. Toda ponoči je Dillinger na čelu šestih roparjev planil iz oblegane hiše. Regljati so pričele njegove strojnice in tako se mu je posrečilo preprodri policijski kordon. Njegovi roparji so ubili štiri policijske stražnike in delavce. Tриje so bili ranjeni. Ko je Dillinger prebil policijski obroč, je skočil na avtomobil in oddrhal. Policeja je nato naskočila njegovo skrivališče ter ujela tam ženske, znanke nevarnih roparjev. Vsi roparji so zbežali.

Posnemajmo Kitajce!

Kitajska vlada je izdala prav sodoben zakon. Prepovedala je praznovanje rojstnega dne vsem tistim, ki niso še dočakali 60. leta. Na Kitajskem je stará navada, da Kitajec praznuje rojstni dan z največjim pomponom. Tudi najubožnejši ljudje se navadno zadolžijo, samo da lahko ta dan častno proslavijo. Vlada je prišla do prepričanja, da se na ta način po nepotrebniem zapravila denar, ki ga Kitajci v teh hudičih časih, ko divljajo meščanske vojne, nujno potrebujejo. V smislu novega zakona smejo družine obhajati samo rojstni dan starega očeta in stare matere, ko postaneta starci 60 let. Ali ne gre tudi pri nas preveč denarja za podobne proslave.

★

3. junija bo v Brnu slovenski letalski stanek, ki se ga udeleže tudi poljski letaleci. Čehi se pogajajo tudi s svojstvo Rusijo, da bi poslali svoje letalce.

Kam drvi mladina?

Poročevalci znanega pariškega dnevnika podaja mimogrede ujetje odlomke sodobne otroške modrosti... Vlak drvi na deželo. Angleška vzgojiteljica gleda skozi okno in občudnuje naravo: »Kako je prijetno zapustiti Pariz in dihati sveči zrak!« Njenoj gojenec, šestletni Paul, se zaničljivo nasmehne: »O, miss, kako ste vi otrojči!...«

Mati pomaga osemletni Ireni, ki pripravlja šolsko nalogo iz veronauka: »Kdo spoštuje božje zapovedi, pride v nebesa. Pekel je za grešnike. Ali si razumela! Kako se moraš obnašati?« Irena po daljšem molku zamisljeno vpraša: »Mamica, kako se moram obnašati, da bom dnevno lahko šla v kino? Filmi me bolj mikajo kakor nebesa.«

★

— Gospod doktor, moj spomin mi odpoveduje!

— Potem vas moram takoj prositi, da mi plačate hrnorazvajanje.

Francoski zunanjji minister Barthou ob prihodu na varšavsko postajo. — Od leve proti desni: francoski vojaški ataše general d'Arbonneau, francoski poslanik La Roche, minister Barthou, predstavnik poljske vlade Romancz.

Gospodarstvo**Vprašanje uradniških plač**

Najnovejši varčevalni ukrepi vlade, ki jih je izdala glede zmanjšanja draginjskih doklad celo vrsti svojih uslužencev, bodo postali veljavni dne 1. maja t. l. Nova ureditev prejemkov državnega uradništva globočno posega v življenske interese posameznikov ter bo imela posledice v splošnem socialnem in gospodarskem pogledu. Razlogi, ki so priveli do tega, so bili predvsem fiskalnega značaja. Napovedano je bilo tudi, da se bodo za te prihranke zapostile nove moči. Toda izrečena je bila tudi že misel, naj bi se prihranki, ki bi nastali iz tega, porabili za javna dela.

Z ozirom na to, da bi dobitko toliko in toliko brezposelnih inteligentov kruha, bi bili odtegljaji uradništva — ako se ne da v državnem proračunu drugod kaj prihraniti — s p r i č o s e d a n j i h r a z n e r u p r a v i c e n , zakaj i d e a l n i t i o d t e g l j a j i n i s o , ker mora pač veljati normalno kot princip, da vsak, kdor dela, zasluži temu delu primereno plačo. Torej, če so že ti izredni ukrepi upravičeni spričo nenormalne krize, ki vso Evropo prizadeva, pa morajo na vsak način biti pravčni, to se pravji, ne smejo zadeti uradništva n e e n a k o m e r n o . Pri natančnejši presoji vseh konkretnih primerov se namreč pokažejo občutne oštrose, katere bo treba na vsak način ublažiti. Tako n. pr. vzemimo slučaj, da spada mož, katerega žena je v državni službi, med osebe, ki se bavijo s samostojnim delom za pridobivanje dobitka (po čl. 42 zakona o neposrednih davkih), tedaj izgubi njegova žena 50% vseh draginjskih doklad. Dobro pa vemo, da so dohodki marsikaterih mož, ki se bavijo s samostojnim pridobitvom delom, tako nizki, da jih ne moremo vzeti pod zasluk, s katerim je mogoče preživljati držino. Tu bi bilo treba natančno določiti, da se znaža draginjska doklada žene šele pri gotovem znesku davka, v katerem se nekako zrcali zasluk žen.

Ali vzemimo drug slučaj: sinovi ali hčere, ki so v državni službi, izgube del svojih draginjskih doklad, če žive pri starših. Toda tu se ne sme posloševati, ampak stvar gledati individualno in jo tudi individualno reševati. Saj imajo starši enega izmed teh sinov ali hčer samo 2000 Din dohodkov, drugi pa 4000 Din ali še več dohodkov. V prvem slučaju pomeni sinova plača nujen donešek k vzdrževanju gospodinjstva, dočim v drugem slučaju ne pomeni nujnega prispevka ali pripomočka za vso družino. Zato bo tudi tu treba postaviti nekak minimum, da katerega se plača ne bi smela krajšati. Vse to dokazuje poleg nešteto drugih slučajev, da je vprašanje izredno delikatno in da bi bilo treba temeljiti studij tega vprašanja in proučevanje tozadnevnega statističnega materiala ter individualnega diferenciranja v vsakem slučaju. To velja tudi za pokojnike.

Poleg teh slučajev, ki smo jih našeli, imamo slučaj, kjer je dvojno in trojno zasluzkarstvo tako očitno, da nujno klite po odpravi. V teh slučajih, ki so čisto na dlani in ne potrebujejo prav nobenega temeljitega studija, gre za znatno višje vsole kot pri državnih uradnikih in s prihranki na teh mestih bi se dalo dobiti veliko večje vsole kot pri državnih uradnikih, ne da bi prizadeti kolikaj čitali tega. Ne bomo navajali primerov, saj so splošno znani v javnosti.

Dohodki državnega uradništva po dosedanjih redukcijah plač že itak niso znatni in predstavljajo pač skrajno mejo, preko katere ni mogoče večiti, in zato je razumljivo, da so morali baš oni uradniki, ki so imeli številne družine, iskati možnosti zaščititi drugod. Deloma se jih je to posrečilo na ta način, da so tudi njih družinski članji dobili kakšnokoli državno službo. Baš v tem pa je iskati tudi razlogov za znižanje draginjskih doklad sedaj. Če bi se namreč sprememalo v službo novano samo tako uradništvo, ki je bilo doseglo popolnoma brez zasluka ali pa bi si z državno službo lahko ustvarilo družino, potem tudi ne bi bile možne redukcije prejemkov v oblikah, kakor smo jo dobili ta mesec. Zato moramo v bodoče gledati, da dobe zaposelitev

predvsem oni, ki so najbolj potrebeni, ne pa da odločujejo kakrsnikoli drugi motivi razen sposobnosti.

S tem prehajamo na najvažnejše vprašanje našega uradniškega stanu, ker čas je, da se prenega do dosedanja prakso in da se pri sprejemovanju v drž. službo jemljo v poštev same tile vidiki: strokovna usposobljenost, poštenost in življenske razmere posilca. Ce bi se tega načela držali že prej, potem bi nam bila danes marsikakšna ostrina prihranjena.

Zdi se nam pa potrebno opozoriti še na en važen moment, ki bi moral igrati važno vlogo pri določevanju zakonskih določb, ki bodo stopile v veljavo 1. maja. Mislimo, da je vsakomar razumljivo načelo: enaka plača za enako delo. Pri tem pa podpiramo, da so baš v okviru tega načela dopustne tudi možnosti načelnega pristanka na družinske plače. To nam narekujejo socialni vidiki. Seveda razlika ne sme biti prevelika, ker vzbuja lahko ali zavisti ali pa občutek necenega tretirjanja. Ce bi bile plače tako dobre, da bi se posamezniki zlahko preživljali, potem tudi ne bi ugovarjali nekoliko višjim družinskim plačam za enako delo. Ce pa postaja razlika prevelika, tedaj se ustvarjajo psihološka razpoloženja, ki za delo uradništva niso baš najboljša podlaga. Ce hoče država imeti res delu vdano uradništvo, potem mora storiti vse, da bo uradništvo v materialnem oziru zadovoljeno in da ne bo iskal zaslukov tudi na tak način, ki bi oškodoval državne interese.

Z vsemi navedenimi ukrepi pa vprašanje našega upravnega aparata se ni rešeno. Kajti prihranek 150 milijonov Din, s katerim se računa, da bo dosežen pri sedanjem načinu znižanje draginjskih doklad, je vendar še premajhen. Vprašanje državne uprave se da rešiti le s popolno reorganizacijo.

Ce bomo torej v državno administracijo vključili na tisoče ljudi, ki bodo dobili zaposlitev, bo to sicer pomenilo razbremenitev na delovnem trgu, toda tudi od tega ne smemo pričakovati onega olajšanja v gospodarstvu, ki bi nam omogočilo boljše življenje. Veliko preveč imamo še brezposelne intelligence, zlasti pri delavstvu, da bi jih lahko zaposlila država. Zato moramo iskati še drugih potov v načinov, da najdemo delo v kruga stotisočem našega naroda. To delo in zasluk pa nam bo dala samo pametna gospodarska politika, ki bo poživila vse gospodarsvo in tako spravila v tek kmetski in industrijsko produkcijo, ki zastaja. Danes se sicer kažejo že znaki izboljšanja, toda le preveč je še oblačkov na našem nebnu in brez konstruktivne gospodarske politike ne bomo premagali krizo. Po glejmo Ameriko, kjer so našli milijoni delo v poživljenem gospodarskem delovanju, poglejmo Nemčijo, ki je zaposlila ogromno število svojih nezaposlenih prav na način, da je oživila industrijsko in obrtno producijo in da so kmesti dobili za svoje proizvode primerne cene, ki so jim omogočile sklepno dostojno življenje.

Zato je tudi za nas že čas, da ne mislimo samo na kranje, ampak na v e l i k o p o z e z n o a k c i o n a vseh poljih gospodarskega in socialnega življenja, ki bo priedela v normalno življenje vse naše gospodarstvo in tako odstranila velike nevarnosti, ki prete na socialnem polju. V okviru splošne gospodarske obnovitvene akcije pa se bo dal tudi rešiti problem dvojnega zasluzkarstva ter plač našega uradništva in delavstva, ki morajo dosegči primerno višino, ker nadaljnje padanje, kakor uči izkušnja, ne vede do izboljšanja, ampak pomeni padanje celotne gospodarske krivulje. Zakaj če uradnik nima, tudi nima obrtnik in nima kmet — in narobe! Tako je vse gospodarstvo med seboj povezano in je blagostanju enega stanu odvisno od blagostanja ostalih. Dokaz za to je sedanja stagnacija na gospodarskem polju. Če pa bo celotno gospodarstvo po velikopotezni akciji zopet oživel, tedaj se bodo tudi državni dohodki povečali in bo to prišlo v prid zlasti uradništvu, pri čemer pa bo treba postaviti politiko nastavljanja uradništva na nove temelje.

Zato je tudi za nas že čas, da ne mislimo samo na kranje, ampak na v e l i k o p o z e z n o a k c i o n a vseh poljih gospodarskega in socialnega življenja, ki bo priedela v normalno življenje vse naše gospodarstvo in tako odstranila velike nevarnosti, ki prete na socialnem polju. V okviru splošne gospodarske obnovitvene akcije pa se bo dal tudi rešiti problem dvojnega zasluzkarstva ter plač našega uradništva in delavstva, ki morajo dosegči primerno višino, ker nadaljnje padanje, kakor uči izkušnja, ne vede do izboljšanja, ampak pomeni padanje celotne gospodarske krivulje. Zakaj če uradnik nima, tudi nima obrtnik in nima kmet — in narobe! Tako je vse gospodarstvo med seboj povezano in je blagostanju enega stanu odvisno od blagostanja ostalih. Dokaz za to je sedanja stagnacija na gospodarskem polju. Če pa bo celotno gospodarstvo po velikopotezni akciji zopet oživel, tedaj se bodo tudi državni dohodki povečali in bo to prišlo v prid zlasti uradništvu, pri čemer pa bo treba postaviti politiko nastavljanja uradništva na nove temelje.

Zato je tudi za nas že čas, da ne mislimo samo na kranje, ampak na v e l i k o p o z e z n o a k c i o n a vseh poljih gospodarskega in socialnega življenja, ki bo priedela v normalno življenje vse naše gospodarstvo in tako odstranila velike nevarnosti, ki prete na socialnem polju. V okviru splošne gospodarske obnovitvene akcije pa se bo dal tudi rešiti problem dvojnega zasluzkarstva ter plač našega uradništva in delavstva, ki morajo dosegči primerno višino, ker nadaljnje padanje, kakor uči izkušnja, ne vede do izboljšanja, ampak pomeni padanje celotne gospodarske krivulje. Zakaj če uradnik nima, tudi nima obrtnik in nima kmet — in narobe! Tako je vse gospodarstvo med seboj povezano in je blagostanju enega stanu odvisno od blagostanja ostalih. Dokaz za to je sedanja stagnacija na gospodarskem polju. Če pa bo celotno gospodarstvo po velikopotezni akciji zopet oživel, tedaj se bodo tudi državni dohodki povečali in bo to prišlo v prid zlasti uradništvu, pri čemer pa bo treba postaviti politiko nastavljanja uradništva na nove temelje.

Zato je tudi za nas že čas, da ne mislimo samo na kranje, ampak na v e l i k o p o z e z n o a k c i o n a vseh poljih gospodarskega in socialnega življenja, ki bo priedela v normalno življenje vse naše gospodarstvo in tako odstranila velike nevarnosti, ki prete na socialnem polju. V okviru splošne gospodarske obnovitvene akcije pa se bo dal tudi rešiti problem dvojnega zasluzkarstva ter plač našega uradništva in delavstva, ki morajo dosegči primerno višino, ker nadaljnje padanje, kakor uči izkušnja, ne vede do izboljšanja, ampak pomeni padanje celotne gospodarske krivulje. Zakaj če uradnik nima, tudi nima obrtnik in nima kmet — in narobe! Tako je vse gospodarstvo med seboj povezano in je blagostanju enega stanu odvisno od blagostanja ostalih. Dokaz za to je sedanja stagnacija na gospodarskem polju. Če pa bo celotno gospodarstvo po velikopotezni akciji zopet oživel, tedaj se bodo tudi državni dohodki povečali in bo to prišlo v prid zlasti uradništvu, pri čemer pa bo treba postaviti politiko nastavljanja uradništva na nove temelje.

Zato je tudi za nas že čas, da ne mislimo samo na kranje, ampak na v e l i k o p o z e z n o a k c i o n a vseh poljih gospodarskega in socialnega življenja, ki bo priedela v normalno življenje vse naše gospodarstvo in tako odstranila velike nevarnosti, ki prete na socialnem polju. V okviru splošne gospodarske obnovitvene akcije pa se bo dal tudi rešiti problem dvojnega zasluzkarstva ter plač našega uradništva in delavstva, ki morajo dosegči primerno višino, ker nadaljnje padanje, kakor uči izkušnja, ne vede do izboljšanja, ampak pomeni padanje celotne gospodarske krivulje. Zakaj če uradnik nima, tudi nima obrtnik in nima kmet — in narobe! Tako je vse gospodarstvo med seboj povezano in je blagostanju enega stanu odvisno od blagostanja ostalih. Dokaz za to je sedanja stagnacija na gospodarskem polju. Če pa bo celotno gospodarstvo po velikopotezni akciji zopet oživel, tedaj se bodo tudi državni dohodki povečali in bo to prišlo v prid zlasti uradništvu, pri čemer pa bo treba postaviti politiko nastavljanja uradništva na nove temelje.

Zato je tudi za nas že čas, da ne mislimo samo na kranje, ampak na v e l i k o p o z e z n o a k c i o n a vseh poljih gospodarskega in socialnega življenja, ki bo priedela v normalno življenje vse naše gospodarstvo in tako odstranila velike nevarnosti, ki prete na socialnem polju. V okviru splošne gospodarske obnovitvene akcije pa se bo dal tudi rešiti problem dvojnega zasluzkarstva ter plač našega uradništva in delavstva, ki morajo dosegči primerno višino, ker nadaljnje padanje, kakor uči izkušnja, ne vede do izboljšanja, ampak pomeni padanje celotne gospodarske krivulje. Zakaj če uradnik nima, tudi nima obrtnik in nima kmet — in narobe! Tako je vse gospodarstvo med seboj povezano in je blagostanju enega stanu odvisno od blagostanja ostalih. Dokaz za to je sedanja stagnacija na gospodarskem polju. Če pa bo celotno gospodarstvo po velikopotezni akciji zopet oživel, tedaj se bodo tudi državni dohodki povečali in bo to prišlo v prid zlasti uradništvu, pri čemer pa bo treba postaviti politiko nastavljanja uradništva na nove temelje.

Zato je tudi za nas že čas, da ne mislimo samo na kranje, ampak na v e l i k o p o z e z n o a k c i o n a vseh poljih gospodarskega in socialnega življenja, ki bo priedela v normalno življenje vse naše gospodarstvo in tako odstranila velike nevarnosti, ki prete na socialnem polju. V okviru splošne gospodarske obnovitvene akcije pa se bo dal tudi rešiti problem dvojnega zasluzkarstva ter plač našega uradništva in delavstva, ki morajo dosegči primerno višino, ker nadaljnje padanje, kakor uči izkušnja, ne vede do izboljšanja, ampak pomeni padanje celotne gospodarske krivulje. Zakaj če uradnik nima, tudi nima obrtnik in nima kmet — in narobe! Tako je vse gospodarstvo med seboj povezano in je blagostanju enega stanu odvisno od blagostanja ostalih. Dokaz za to je sedanja stagnacija na gospodarskem polju. Če pa bo celotno gospodarstvo po velikopotezni akciji zopet oživel, tedaj se bodo tudi državni dohodki povečali in bo to prišlo v prid zlasti uradništvu, pri čemer pa bo treba postaviti politiko nastavljanja uradništva na nove temelje.

Zato je tudi za nas že čas, da ne mislimo samo na kranje, ampak na v e l i k o p o z e z n o a k c i o n a vseh poljih gospodarskega in socialnega življenja, ki bo priedela v normalno življenje vse naše gospodarstvo in tako odstranila velike nevarnosti, ki prete na socialnem polju. V okviru splošne gospodarske obnovitvene akcije pa se bo dal tudi rešiti problem dvojnega zasluzkarstva ter plač našega uradništva in delavstva, ki morajo dosegči primerno višino, ker nadaljnje padanje, kakor uči izkušnja, ne vede do izboljšanja, ampak pomeni padanje celotne gospodarske krivulje. Zakaj če uradnik nima, tudi nima obrtnik in nima kmet — in narobe! Tako je vse gospodarstvo med seboj povezano in je blagostanju enega stanu odvisno od blagostanja ostalih. Dokaz za to je sedanja stagnacija na gospodarskem polju. Če pa bo celotno gospodarstvo po velikopotezni akciji zopet oživel, tedaj se bodo tudi državni dohodki povečali in bo to prišlo v prid zlasti uradništvu, pri čemer pa bo treba postaviti politiko nastavljanja uradništva na nove temelje.

Zato je tudi za nas že čas, da ne mislimo samo na kranje, ampak na v e l i k o p o z e z n o a k c i o n a vseh poljih gospodarskega in socialnega življenja, ki bo priedela v normalno življenje vse naše gospodarstvo in tako odstranila velike nevarnosti, ki prete na socialnem polju. V okviru splošne gospodarske obnovitvene akcije pa se bo dal tudi rešiti problem dvojnega zasluzkarstva ter plač našega uradništva in delavstva, ki morajo dosegči primerno višino, ker nadaljnje padanje, kakor uči izkušnja, ne vede do izboljšanja, ampak pomeni padanje celotne gospodarske krivulje. Zakaj če uradnik nima, tudi nima obrtnik in nima kmet — in narobe! Tako je vse gospodarstvo med seboj povezano in je blagostanju enega stanu odvisno od blagostanja ostalih. Dokaz za to je sedanja stagnacija na gospodarskem polju. Če pa bo celotno gospodarstvo po velikopotezni akciji zopet oživel, tedaj se bodo tudi državni dohodki povečali in bo to prišlo v prid zlasti uradništvu, pri čemer pa bo treba postaviti politiko nastavljanja uradništva na nove temelje.

Zato je tudi za nas že čas, da ne mislimo samo na kranje, ampak na v e l i k o p o z e z n o a k c i o n a vseh poljih gospodarskega in socialnega življenja, ki bo priedela v normalno življenje vse naše gospodarstvo in tako odstranila velike nevarnosti, ki prete na socialnem polju. V okviru splošne gospodarske obnovitvene akcije pa se bo dal tudi rešiti problem dvojnega zasluzkarstva ter plač našega uradništva in delavstva, ki morajo dosegči primerno višino, ker nadaljnje padanje, kakor uči izkušnja, ne vede do izboljšanja, ampak pomeni padanje celotne gospodarske krivulje. Zakaj če uradnik nima, tudi nima obrtnik in nima kmet — in narobe! Tako je vse gospodarstvo med seboj povezano in je blagostanju enega stanu odvisno od blagostanja ostalih. Dokaz za to je sedanja stagnacija na gospodarskem polju. Če pa bo celotno gospodarstvo po velikopotezni akciji zopet oživel, tedaj se bodo tudi državni dohodki povečali in bo to prišlo v prid zlasti uradništvu, pri čemer pa bo treba postaviti politiko nastavljanja uradništva na nove temelje.

Zato je tudi za nas že čas, da ne mislimo samo na kranje, ampak na v e l i k o p o z e z n o a k c i o n a vseh poljih gospodarskega in socialnega življenja, ki bo priedela v normalno življenje vse naše gospodar

Radio

Programi Radio Ljubljana:

CETRTEK, 26. aprila: 12.15 Plošča, 12.45 Poročila, 13.00, plošča, 18.00 Slovenski (dr. Božo Škerl), 18.30 Srbobrančina (dr. Rupel), 19. Plošča po željah, 19.30 Pogovor s poslušniki (prof. Prezelj), 20. Prenos iz Beograda, 22. Cas, poročila, labka glasba.

PETEK, 27. aprila: 11. Solaska ura: Odroške pesmi po maleinski pevski zbor, 12.15 Plošča, 12.45 Poročila, 13. Cas, plošča, 18. Radijski orkester, 18.30 Sodobni problemi socialne politike (dr. Bajdej St.), 19. Francosčina (prof. Prezelj), 19.30 Izleti za nedeljo (dr. Rudolf Andrejka), 20. Prenos opero iz Zagreba.

Drugi programi:

CETRTEK, 26. aprila, BELGRAD: 20 Peti večer sodobnih bolgarskih komponistov, ZAGREB: 20 Belgrad, DUNAJ: 17.15 Plošča, 20 Komična opera v treh stoljetih, BUDIMPESTA: 18.30 Madžarske pesmi, 20.30 Ork. koncert, MILAN-TRST: 20.35 Don Giovanni, muzik. drama, RIM: 20.45 Simfončni koncert, PRAGA: 19.20 Peštra ura, 20.30 Ork. in vok. koncert, VARŠAVA: 20. Ork in vok. koncert, 21.15 Lahka gl. in nar. pesmi, VSA NEMČIJA: 20.15 Alpška simfonija za veliki ork., Rich. Strauss.

PETEK, 27. aprila: BELGRAD: 20 Zagreb, — Zagreb: 20. Prizreditve v čast hrv. komponistu Lisinskemu, 21. Klavirski in violinistični koncert, — Dunaj: 17.30 Jok in smeh (vokalni koncert), 19.15 Zabavni koncert, 20.35 Simfončni koncert, — Budimpesta: 19.30 Ana Karenina, opera, Hubay, — Milan-Trst: 20.45 Simfončni koncert, Rim: 20.45 Godba na pihala, — Praga: 20. Prvi koncert Smetanovih pravslav. — Varšava: 20.15 Koncert iz Filharmonije, — Vsa Nemčija: 20.15 Nemški kovač (iz življenja nemških rokodelcev).

Pozvedovanja

Izgubila sem peresnico z zlatim nalinjnim peresom. Poštenega najdljeva prosim, da jo proti nagradi vrne v ureduštvu »Slovenca«.

XVI. TRIVENETSKI VZRORČNI SEJEM PADOVA

9.—24. junija 1934

Najvažnejše italijansko tržišče za trgovino poljedelskih proizvodov med Italijo, Podunavjem in Balkanom.

Visoki popusti na železnicah in ladjah.

Obiščite Padovo in udeležite se sejma, kamor bodo prišli milijoni posetnikov bodisi radi sejma kakor tudi radi cerkev in svetosti sv. Antona!

Dražba

Dne 27. in 28. aprila 1934 popoldne ob četrt na 2 se bo vršila v Celju, Cankarjeva cesta, v bivših prostorih »Prve južnoštajerske vinarske zadruge v Celju« dražba sodov razne velikosti, raznega kletnega orodja, cevi, novega in starega filtra, batake na dvorišču itd. Natančnejša pojasnila daje interesentom konkurni upravitelj dr. Orožen Milan, odvetnik v Celju.

MAJNIŠKE KIPE

od 10 cm velikosti dalje, bele kakor barvane, domače in tuje izdelave nudi po izredno nizki ceni

Prodajalna H. Ničman

Ljubljana, Kopitarjeva ulica št. 2.

Ludvik Ganghofer:

73

Samostanski lovec

Col je pristal ob bregu. Wolfrat je stopil na suho, segel molče hlapcu v roko in hitro odšel. Zadihal je svobodnej; nekaj, kakor uteha je zelo njegovo žalostno dušo. Koderkoli je hodil povsod svetloba in solnce. Rjave rosname luvade, s pajčevinami preprežena strnišča, uvele žive meje in dreve, bela cesta, po zraku plavajoče niti — vse je odsevalo. Iznad hiš in koč vzdrož po dolini se je vili dim v ravnih slopih proti nebu. Zdaleč so se izmed vitkih smrek svetlikeli pozlačeni križi na samostanskih stolpih in strehah, ir za njimi, podoben ogromnemu mejnku samostanske zemlje, se je dvigal Untersberg, ki mu je najvišje skalne že zapadel tanek sneg, tako nežen in rahel, kakor da bi rdeče marmornate skale belo cvetele.

Nedaleč od jezera je Wolfrat začuden obstal. Iz zemlje je bila vzrastla tam lepa hiša; stala je med drevojem in sredi trate, ki jo je mejil novo spleten plot. Spodnji hišni del je bil zidan, zgornji narejen iz lično napravljenih tramov. Vrh bele skodlaste strehe je s pisanimi trakovki okrašena jelicasta oznanjevala, da je hiša dograjena. Ob hiši je stala druga stavba: hlev s skedenjem. Kopica delavcev se je žurila, da bi očistila stavbišče; iz vsega truba se je vedno znova razbirjal zapovedujč glas, ki ga je solar menil poznati.

»Da, da, bo že pravilč je zamoljal in z zamislenim pogledom sledil koraru, ki se je v svoji črni oblike pojaval zdaj tu, zdaj tam, na vseh koncih in krajih, in spet izginjal med pridno kopico delavcev.

Na cesti je stal voz, naložen z odpadki stavbne gradiva. Wolfrat je vprašal hlapca, ki je nosil les in kamenje na voz: »Cigaya je pa ta hiša?«

Samostanska. O kresu še kamen ni bil položen — in zdaj poglej hišo! Hlapec ga je meščajke meril z očmi. »Kdo pa si?«

Wolfrat je odšel brez odgovora dalje; čul je še, kako se je za njegovim hrbitom prveril hlapec: »Pri moji duši, če ni to solar sam, ki ga je imel medved v delu!«

Cim bolj se je Wolfrat bližal Podsamostanu, tem bolj ga je grelo pri srču. Že oddaleč je oprezal za svojo fevdno hišo; ni je izsledil — in zajela ga je mučna tesnoba, ko mu je ob Eggerjevi strehi, tam, odkoder je sicer kukal mahoviti opažanje hišice, zableščalo nasproti sleme iz novih desek. In čim bliže je prihajal, bolj debelo je gledal. Ali je bil to še njegov dom? Ilovnote stene lepo pobeljene, streha prekrita, nobene skriviljene oboknice več, povsod nove podnice in deske, vsebiša za polovico večja; kajti iz nizke šupe je zrasel hlev in gumno. In ono rdeče v vrtu — kaj je bilo spet to? Moj Bog, saj sta to dve pasoči se krav!

Wolfrat je pobledel in zadrhtel. Zdaj je vedel, pri čem da je. Njegov fevd je dobil nekdo drugi, ki si je gnezdeče uredil lepo toplo in čisto...

Opotekel se je po cesti naprej. Tedaj je ugledal nagnobno deščico svojega deteta.

»Poglej, tega pa le ni odstranil!«

Toda deščica je stala pošev, kakor da bi se vanjo zadelo kolo. Wolfrat jo je postavil spet pokonci in utrdil zemljo, kjer je tičala.

»Marijical!«

Strelm je v znake njenega imena, s katerih je dej spral že skoro vso barvo.

Potem je odšel s povešeno glavo naprej. Na pravil je ovinkal, da bi mu ne bilo treba hoditi mimo sonarne.

Potem je stal ob vznoku Nunskega hriba ob

»SLOVENEC«, dne 26. aprila 1934.

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1—; ženitovanjski oglasi Din 2—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se rečuna enokolonska 5 mm visoka petlinna vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

**Tudi Vaša
obleka
bo kakor
nova**

ako jo pustite kemično
čistiti in barvati v tovarni

JOS. REICH

Ljubljana

Poljanski nasip 14

Pralnica — Svetolikalnica

Prireditve

V kavarni »Stritar«
vsak večer koncert. (h)

Službe iščejo

Dekle
srednjih let, večja vseh
gospodinjskih in vrtnih
del išče stalno službo s
1. majem pri manjši družini.
Naslov pove uprava
»Slovenca« št. 4528. (a)

Izprashan šofer

nekadilec, trezen, zmožen
slovenščine, nemščine in
hrvaščine — išče službo.
Izpit imam za vsakovrstno
na motorna vozila ter se
razumem na vsa popravila.
Franc Fras, Orehovci
28, Gornja Radgona. a

Službodobe

Barvarja
vajenega barvanja nogavic
in preje takoi sprejme
tevorna Vidmar, Ljubljana,
Pred škofijo 19. (b)

Trgovsko pomočnico

zmožno kavcijs, iščem za
svojo trgovino na deželi.
Cenjene ponudbe prosim pod
»1. maj« št. 4659 upravi »Slovenca«. (b)

Posestva

Droben oglas v »Slovencu«.
posestvo ti hitro prodaj;
če te ne z gotovim denarjem
nač kupca ti s knižico da.

Parcela

ca. 3000 m² — naprodaj.
Za Gradom št. 3. (p)

Kupiš lahko

lepo stavbno parcele
645 m² veliko, v Krekovi
ulici v Mostah. Razen
dela kupnine v gotovini
sprejmemmo tudi hranilno
knižico. Ljudske posojilnice
ali pa kaklega druga
dobra denarnega zavoda.
Poizveš v Ciglerjevi ulici 27 v Mostah. p

Vnajem

ODDAJO:

Trgovski lokal

se odda v najem ali na
račun proti gotovini. Po-

nudbe na upravo »Slov.«

pod »1. julij« št. 4487. (n)

Ugodna prilika

Vinsko klet in kuhinjo,
na prometnem kraju, od-

dam na račun. Pismene

ponudbe na upr. »Slov.«

pod »Kavcija 10.000« 4628.

Denar

200.000 Din posojila

izšte veliko podjetje v
Sloveniji s primernimi
obrestmi in vknjižbo na
prvo mesto. Cenj. ponudbe
na upravo »Slovenca« pod
»Plodonosno podjetje« št.
4633. (d)

Posredujem

denar na

hraniške knjižice

velikih denarnih zavodov
Rudolf Zore, Ljubljana,
Gledališka ulica 12. (d)

Stanovanja

ISČEJO:

Dvosobno stanovanje
eventuelno s kopalnicijo,
po možnosti vrt, išče za
junij solidna, mirna tri-
članska družina, 10 minut
od centra, pri solidnem
gospodarju. Ponudbe upravi
»Slovenca« pod »Solidna cena« št. 4660. (c)

ODDAJO:

Lepi poslovni

prostori

v pritličju, 3 sobe s pri-
činklino in vsem moder-
nim komforom ev. s pi-
sarniško opremo, veliko
želesno blagajno, v naj-
lepši mirni legi in v ne-
posredni bližini kavarne
Evrope, primerna za po-
klicno delo ali trgovsko
poslovanje, se oddaja s
1. avgustom, na željo tudi
prej. V isti hiši se odda
v I. nadstropju tudi isto-
časno

štirisobno udobno

stanovanje

z vsemi pritličnimi. —
Prednost ima reflektant
za poslovne prostore.
Vprašanja naj se naslovijo
na upravo »Slovenca« št.
4616.

Sobo

s posebnim vhodom takoj
oddam solidnemu gospo-
du. Sv. Petra cesta 93. (l)

Zelo poceni

se obletečete pri Preskerju,

Sv. Petra cesta 14.

Jajca za valjenje

od prvovrstnih rdečih
Rhode Island kokoši, pro-
da A. Lottspeich, Rim-
ske toplice. (l)

Telefon 2059

PREMOG

KARBOPAKETE

DRVA, KOKS nudi

Pogačnik